

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Modstandskampen 1940 - 45

1. 1996

Gestapofanger
Krigssejlere
Modstandsfolk

MODTAGET
29 JAN. 1996

SAMMENSLUTNINGEN
AF DANSKE FANGER
FRA FRIHEDSKAMPEN
1940 - 45

HORSERØD
FRØSLEV
DACHAU
HANNOVER-STÖCKEN
NEUENGAMME
SACHSENHAUSEN
STUTTHOF
BUCHENWALD
THERESIENSTADT
RAVENSBRÜCK

Modstand - vist nytter det...

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Sammenslutningen af danske fanger fra Frihedskampen 1940-45

Fungerende fmd.: Villy B. Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingø. Tlf. 48 79 45 91.
Sekretær: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Lille Værløse. Tlf. 42 48 56 74.
Kasserer: Bernth Johannesson, Johs. V. Jensens Allé 48, 4 tv., 2000 Frb. Tlf. 31 16 32 84.
Bestyrelse: Villy Karlsson, Helge Kierulff, Hans Andersen, J. E. Finderup, Birgit Krasnik Fischermann, Peter Møller Madsen, John Nielsen, Birgit Lærche og Lilian Olsen.

Indlæg dækker ikke nødvendigvis foreningens eller redaktionens synspunkter.

Kammeraternes Hjælpefond

Selvejende institution, stiftet 1945

Formand: Hans Andersen, Sløsevej 19, 4894 Øster Ulslev. Tlf. 53 86 55 59.
Næstformand: Mogens Dyre, Kærvej 14, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 86 26.
Sekretær: Aase Beck Eigenbroth, John F. Kennedy Plads 4, 9000 Ålborg. Tlf. 98 12 32 31.
Kasserer: Poul Brandt, Glerupvej 19, 2610 Rødovre. Tlf. 42 91 13 72.
Angående ophold på feriehemmet på Kegnæs (7 sengepladser, adresse: Flejmosen 4, Østerby. 6470 Syd-Als, tlf. 74 40 53 42.
rettes henvendelse til: Preben Feddersen, Caroline Amalievej 11, 5874 Hesselager. Tlf. 62 25 14 77.
Tilsynsførende: Ejler Mortensen, Nørregade 6, 6440 Augustenborg. Tlf. 74 47 17 04.

Fangesammenslutningens Rekreattionsfond

Fonden, der er stiftet af SAMMENSLUTNINGEN AF DANSKE FANGER FRA FRIHEDSKAMPEN 1940-45, yder støtte til rekreationsophold for tidligere fanger og andre invaliderede fra frihedskampen.

Ansøgningsskema kan rekvireres hos formand: Villy B. Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingø, eller i de enkelte foreninger. Der kan bevilges støtte på indtil 75 pct. af rekreationsopholdets samlede pris, dog max. kr. 4.000.

Der ydes støtte til ophold på egentlige rekreationshjem, kuranstalter, sanatorier etc. Til ophold af mere feriemæssig karakter kan der ikke bevilges støtte.

Ansøgningsskemaet skal ved indsendelsen være udfyldt således, at samtlige spørgsmål er besvaret. Den i skemaet nævnte dokumentation skal være bilagt. Originale bilag vil blive returneret sammen med besvarelsen.

Da bevilgede beløb ikke kan udbetales til ansøgeren, men kun til rekreationsopholdets arrangør, må skemaet indsendes i så god tid, at svaret kan være fremme, inden betaling for opholdet skal finde sted. Det må påregnes, at behandlingen af ansøgninger i fondens bestyrelse tager omkring 14 dage.

Neuengamme Foreningens Rekreations- & Hjælpekasse til fordel for Frihedskampens Ofre

Adresse: c/o Frihedsfondens kontor, Æbeløgade 1², 2100 København Ø.

Midlerne fra salg af frimærker med overpris, til fordel for frihedskampens ofre og deres minde, udgivet i anledning af 40 års dagen - 4. maj 1985, uddeles til rekreationsformål eller -hjælp i særlige trangstiltælde. Beløb kan søges af danske statsborgere, der er - eller vil kunne anerkendes - i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre § 1a. Anmodning om ansøgningsskema sendes til ovenstående adresse.

ABONNEMENT, BLADREGNSKAB OG ANNONCER

Dagmar Mørk Jensen
Damms Teglegård 20, 1 th
6200 Aabenraa
Tlf./fax. 74 62 71 14

REDAKTION

Kaj Christensen
Præstegårdsvænget 16
5210 Odense NV
66 13 80 10
Ansvarshavende

Birgit Krasnik Fischermann
Gl. Vartovvej 29, 2tv.
2900 Hellerup.
Tlf. 39 62 83 55.

TRYK

Fjerritslev Avis Offset

TIL ABONENTERNE

Bladet vil udkomme i månederne februar, april, juni, august og november.

Stof der skal med i bladet skal være inde på redaktionen den 1. i måneden umiddelbart før.

PRIS

100,00 kr. i 1996.

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger

1. 1996

Krigssejlere

Modstandsfolk

*Modstand
- vist nytter det...*

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Organ for S sammenslutningen af danske fanger
for FRIHEDSKAMPEN 1940-45

Buchenwald-klubben

Dachau-klubben

Landsforeningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen

Landsforeningen Gestapo-Fangerne

Foreningen af Gestapofanger fra besættelsen

Hannover-Stöcken-gruppen

Horslerød-Foreningen

Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme

Ravensbrück-gruppen

Sachsenhausen-foreningen

Stutthof-foreningen

Theresienstadt-foreningen

Krigssejlerne

Nr. 1.

1996

2. årgang

Forsvarschef Jørgen Lyngs juletale i Mindelunden

søndag den 24. december kl. 15.45

Jeg takker for invitationen til at tale ved denne traditionsrige ceremoni her i Mindelunden. Det er på mange måder en skelsættende periode vi lever i. Vi står nu 50 år efter befrielsen og mindes dem, der gav deres liv for, at vi andre siden 1945 har kunnet leve i fred og frihed. For jer, der trofast er mødt op her i aften, er dette ikke blot et monument, men næsten alle vil være i stand til at forbinde et levende menneske - et familiemedlem eller en kammerat - med de ellers kolde sten og minde-tavler her på stedet.

Netop ved 50 året for befrielsen er det en ære at kunne tale til medlemmer af modstandsbevægelsen under besættelsen, for I er det levende bevis på indsatsen og de grundlæggende ideer, som I kæmpede for under besættelsen. Men når vi ser os om i kredsen, så bliver vi stadig færre, der har en personlig erindring fra denne tid. Derfor er det vigtigt, at de principper og ide-

er, som I kæmpede for og andre gav deres liv for, ikke går i glemme-bogen.

Juleaften repræsenterer noget ganske særligt for os. Det er familiens og de nære venners aften. Det er derfor også en naturlig aften at samles her for at mindes faldne kammerater og lade tanken gå tilbage til den modstandsbevægelse, som voksede frem i vort land under de fem mørke år. Den voksede langsomt og sikkert fra en spæd flamme op til et stort bål. I dag er der måske ofte en tilbøjelighed til at glemme de farlige og vanskelige vilkår, som den spirende modstand måtte døje med. Men netop stenene og mindetavlerne taler tydeligt om vilkårene.

Den aktive deltagelse i modstandsbevægelsen er det fineste bevis på en forsvarsvilje. Ingen blev tvunget til at deltage - det var den enkeltes valg uden støtte fra det officielle Danmark. Der var ingen ga-

rantier for udfaldet - og i perioder kunne fremtiden se dystert ud.

Modstandskampen viser, at også i vort folk er der en grænse for, hvad man er parat til at acceptere. Under besættelsen rejste en lang række fremragende danske mænd og kvinder sig mod det nazistiske diktatur og besættelsesmagten. Til trods for at netop vort folk havde fået tilbudt en form for fred og tryk-hed, så valgte mange at sige nej og i stedet tage kampen op mod uretten. En kamp som en række gav deres liv for.

Mindelunden og jeres tilstedeværelse er med til at sikre, at vi i dag og fremtidigt også de kommende generationer kan blive mindet om, at der har været tider, hvor de goder og rettigheder, som vi i dag opfatter som selvindlysende, har været noget, man har måtte kæmpe og til tider dø for.

Ved en lejlighed som denne kan jeg i min stilling naturligvis ikke

undgå at føle det ansvar, som vi i dette land har for, at vi aldrig nogensinde igen bringes i en lignende situation, som den vi kom i den 9. april 1940.

Historien har rigeligt med barske eksempler på folk, der i tidens løb er gået under. En af forudsætningerne for, at et lille folk kan overleve som en selvstændig enhed gennem tiderne, er villighed til at yde ofre, når det kræves - uden denne vilje sygner landet bort.

I disse år oplever vi, hvorledes glemte nationer kaster åget af og rejser sig igen. Det er en utrolig

vanskelig proces. En af grundene til, at vi i Danmark yder en anerkendt hjælp til nye nationer, er, at vi efter 1945 fik lov til at leve i fred og frihed. Held og almindelige stormagtsinteresser spillede en rolle for vor placering på det politiske landkort i 1945, men modstandsbevægelsen har en betydelig del af æren for, at vi havnede på den rigtige side.

I disse år oplever vi, at unge danske mænd og kvinder må gøre en farefuld indsats for, at andre folkeslag kan komme til at leve i fred og frihed. Den indsats, der i dag gøres

i Exjoguslavien, kan forekomme langt fra det fredfyldte Danmark. Men forudsætningen for, at vi aldrig igen kommer i en 9. april situation er, at vore omgivelser er i harmoni, samt at andre lande i Europa selv har de frihedsrettigheder, som vi i dag nærmest anser for en selvfølgelighed herhjemme.

Til slut vil jeg sige, at stedet her bør fylde os med stolthed, taknemmelighed og ydmyghed. Stolthed over de fornemme resultater, som modstandsbevægelsen opnåede med små midler. Taknemmelighed for at nogle mænd og kvinder var villige til at bære byrder for os andre. Ydmyghed over for den arv, som vi efterfølgende generationer skal leve op til.

Jeg vil ønske, at den ro, harmoni og alvorfulde julestemning, der råder her i dag, må indfinde sig hos hver enkelt her i julen, og for de faldnes vedkommende vil jeg slutte med et »Æret være deres minde!«

Jørgen Lyng

TAK

Det var med en vis spænding og forventning, at vi fra vores forenings side så frem til det første nummer af det nye blad »MODSTANDSKAMPEN«. Det kan straks slås fast, at bladet bestemt ikke skuffede, men fuldtud svarede til det, vi havde håbet på, så derfor vil vi fra krigssejlerside ønske til lykke med resultatet. Vi er klar over, at det kræver meget, både hvad mod og ekspertise angår, at starte et nyt blad, for det ligger jo i sagens natur, at læserkaren er begrænset og heller ikke vil vokse, snarere tværtimod.

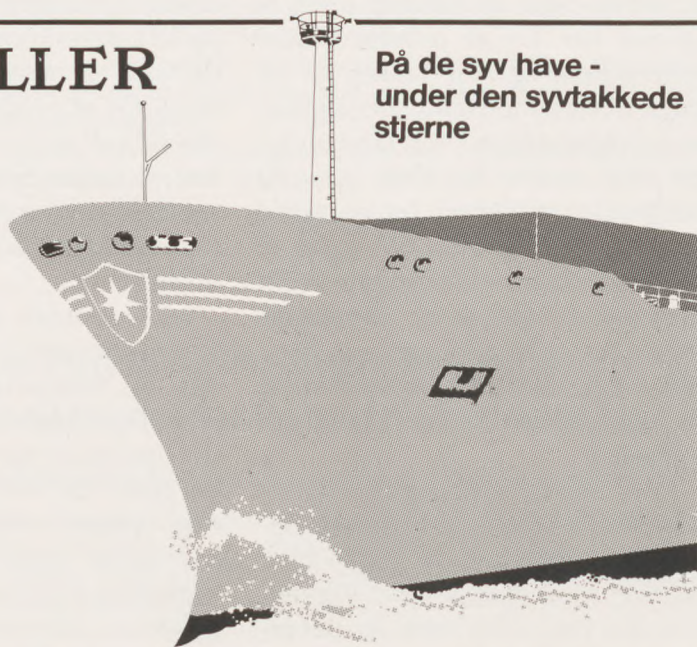
Jeg har forstået, at bladets forside vil have samme udseende også fremover. Det forekommer mig at være en god ide, bl.a. af praktiske grunde, den har de rette farver og er samtidig iøjnefaldende, således at man aldrig kan være i tvivl om bladets budskab. Vi siger tak til initiativtagerne, redaktøren samt alle medarbejderne for et sobert og læseværdigt blad. Vi håber det vil udkomme også langt ind i år 2000.

Verner Nielsen

formand for Allierede
Krigssejleres Veteranforening, Korsør

A.P. MØLLER

På de syv have -
under den syttakkede
stjerne

MÆRSK

Afslutning

Inden vi slutter vil jeg sige tak til de, der til daglig passer Mindelunden, og som også har hjulpet os i aften.

Tak til Hjemmeværnet for deres smukke fakkellid. Tak til Forsvarschefen hr. Jørgen Lyng for den smukke juletale.

Tak til de myndigheder og privatpersoner, som har gjort det muligt for os at holde ved det, som vi synes er den rigtige indledning til juleaften.

Tak til studentsangerne for jeres smukke sange. Tak til Danmarks Radio, og tak til Mette for Fader Vor.

Til slut tak til alle I, der kom her i aften, og jeres trofasthed.

Skal vi nu sammen med Studentsangerne synge »Altid Frejdig...«

Tak for i aften og glædelig jul.

Axel Lauritsen

Nytårshilsener

Gestapofangerne, Aarhus afd	Erhvervshæmmede, Aalborg
Erhvervshæmmede, Nordsjælland	Erhvervshæmmede, Aarhus
Theresienstadt	Landsforeningen, Erhvervshæmmede
Gestapofangerne Randers	Hannover-Stöcken
Landsforeningen Gestapofangerne	Dagmar & Villy Mørk Jensen, Aabenraa
Freddy Haxvig, Hundested	Erhvervshæmmede Sydfyn
Neuengammeferieningen	Lykke og J.E. Finderup, Bernadotteparken
Gestapofangerne, Sjælland	Horserød
Buchenwald-Klubben	Sachsenhausenforeningen
Dachau-Klubben	Sachsenhausenforeningen, Odense afd.
Erhvervshæmmede, Esbjerg	Stutthof-Foreningen
Erhvervshæmmede, Sydøstjylland	Buchenwaldklubben, Nordjylland
Erhvervshæmmede, Odense	Bernadottegaarden, Roskilde

DANSK-TYSK SELSKAB I AARHUS

DEN TYSKE BOGUDSTILLING

AARHUS-HALLEN

19. DECEMBER 1940 - 2. JANUAR 1941

Dansk-Tysk Selskab i Aarhus har herved den Ære at indbyde

Lærerinde

Bør Ersad

til at overvære Udstillingens Aabning, Torsdag den 19. December

Kl. 17¹⁵ i Aarhus-Hallen.

Daglig Paaklædning.

Svar udbedes paa oedlagte Kort.

Samarbejdspolitikkerne forsøgte på mange måder at få den danske befolkning til at række en »broderskabets hånd« til vor store nabo mod syd. Her ses en invitation i anledning af en bogudstilling i den daværende Århusal. Invitationen blev i dette tilfælde hverken imødekommet eller besvaret. Den danske befolkning havde valgt side. Charmeooffensiven lykkedes ikke.

En mislykket charmeoffensiv

Den 8. juli 1941 blev regeringen Stauning rekonstrueret og Erik Scavenius indtrådte som udenrigsminister. Allerede efter det første ministermøde fremsatte Scavenius den berygtede 8. juli erklæring, der omtalte »de store tyske sejre, der havde slået verden med beundring«, og videre »det vil være Danmarks opgave at finde sin plads i et nødvendig og gensidigt aktivt samarbejde med Stortyskland«. Det var også udenrigsministeriet, der stod bag dannelsen af »Den Dansk-Tyske Forening« den

24. juli 1940. De danske Statsbaners generaldirektør, P. Knutzen, blev formand for foreningen. Man op tog et samarbejde med bl.a. »Dansk-Tysk Selskab i Aarhus«. Og man forsøgte at starte afdelinger i forskellige byer. Kun i Århus lykkedes det under direktør Thor kild Junckers ledelse. Foreningen afholdt møder med danske og tyske talere, og ved disse møder blev der dyrket selskabeligt samvær med repræsentanter for den tyske besættelsesmagt. Foreningens dannelse og virke er et af de mørke

punkter i samarbejdspolitikken. Foreningen startede en charmeoffensiv for dansk tysk forståelse, men den prellede af på størstedelen af den danske befolkning. Medlemstallet oversteg aldrig 1385 medlemmer. Da den illegale presse, sabotagen og folkestrejkerne den 29. august 1943 tvang regeringen Scavenius til at træde tilbage, var foreningens dage talte. Den 13. oktober 1943 fik medlemmerne en meddelelse om, at foreningens virke var ophørt.

K.K.

Giftpillen og faldskærmsfolkene

De første faldskærmsfolk, der blev nedkastet over Danmark under den tyske besættelse, var daværende løjtnant Thomas Sneum og dennes telegrafist Sigfred Christophersen. De to blev udsendt af den engelske efterretningsorganisation SIS (Secret Intelligence Service). Nedkastningen skete i september 1941 i nærheden af Holbæk. Så vidt det vides er de to mænd de eneste faldskærmsfolk fra SIS nedkastede i Danmark.

Den anden engelske organisation var SOE (Special Operations Execution), hvis formål var at ska-

be modstandsbevægelser i de af tyskerne besatte lande og støtte disse med instruktion og materiel. SOE begyndte sine operationer i Danmark den 28. december 1941, hvor to faldskærmsfolk blev nedkastet på Sjælland nær Haslev med det tragiske resultat, at den udpegede leder af SOE i Danmark, læge Carl Johan Bruhn, blev dræbt, da hans faldskærm svigtede. Hans medhjælper og telegrafist, maskinmester Mogens Hammer, nåede til København og startede under meget vanskelige forhold SOE's arbejde i Danmark. I løbet af besættelsen

nedkastede SOE 53 faldskærmsfolk i Danmark. Disse var forsynet med en giftpille, hvis indhold var cyan kalium. Pillen skulle knuses med tænderne, hvorefter døden indtrådte i løbet af kort tid. Andre nøglepersoner i modstandsbevægelsen blev ligeledes forsynet med gift pillen. Denne var først og fremmest tænkt som et middel til at beskytte modstandsbevægelsen mod de tilståelser og oplysninger, der kunne forventes under tortur. Sekundært kunne pillen også befri den arresterede for mange lidelser.

Af de nævnte 53 faldskærmsfolk

blev 15 arresteret af dansk politi eller Gestapo. En blev skudt ved anholdelsen og af de øvrige valgte to at tage deres liv ved hjælp af pillen.

Såvel det danske politi som Abwehr og Gestapo var klar over at faldskærmsfolkene havde giftpillen. I »Dansk Politi Efterretninger« nr. 120, 20. september 1942, findes en efterlysning og signalement af Mogens Hammer, hvor det meddeles, at denne kan forventes at indtage gift ved anholdelse.

Men al erfaring viser, hvad også tallene bekræfter, at kun få havde modet og offerviljen til at tage deres eget liv.

Katastrofen

En sag, der netop på grund af giftpillen har sat sindene i bevægelse, er Gestapos arrestation af tre faldskærmsfolk i søstrene Ulrichs lejlighed i Bruunsgade i Århus den 13. december 1943. Den ene af faldskærmsfolkene var lige kommet til

Danmark og kunne næppe fortælle meget. Derimod havde de to andre et indgående kendskab til såvel koder som personer. De brød desværre hurtigt sammen og fortalte Gestapo alt for meget. En regn af arrestationer, henrettelser og deportationer fulgte. Sagen blev den største, som Gestapo kom til at beskæftige sig med i Danmark. Hele SOE-organisationen i Danmark rystede i sin grundvold. I dette tilfælde ville brugen af giftpillen have reddet mange. Men når det er sagt, må det også siges, at når affæren fik så katastrofale følger, skyldtes dette ikke alene de arresterede faldskærmsfolks oplysninger, men også den kendsgerning, at de personer, der havde kontakt med faldskærmsfolkene, enten ikke blev advaret eller ikke advaret alvorligt nok.

Årsagen til arrestationen af faldskærmsfolkene er ikke klarlagt, og bliver det næppe nogen sinde. Der er forskellige teorier. Den første gik ud på, at den ene af faldskærmsfol-

kene i en halvbrandert havde nogle udenbys telefon-samtaler, der var aflyttet. Dette er dog afvist fra anden side. Faldskærmschefen Flemming Muus mente, at en stikker havde været på spil. Men der findes også andre muligheder.

Skal man nu 52 år efter i bagklogskabens lys bedømme denne sørgelige episode og dens følger bør man - efter min mening - ikke, som det af og til ses, harcelere over de to faldskærmsfolks udeladelse af at tage deres liv. Derimod kan man med fuld ret både undre sig over og bebrejde faldskærmsfolkene og deres ledelse den elendige »security«, der omgav mødet i Bruunsgade. Og ikke mindst kan kritikken rettes mod udeladelse af at træffe de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for modstandsfolk, der havde haft forbindelse til de to arresterede faldskærmsfolk.

K.K.

Retsopgøret

40.000 danske personers forhold undersøgt for landsskadelig virksomhed.

20.600 sigtet efter Straffelovstillægget (-Landssvigerloven-), eller Værnemagerloven.

1.700 frifundet.

5.400 frafaldet tiltale.

Dømte ialt: 13.521.

78 personer dødsdømt. 32 benådet til livsvarigt fængsel.

46 henrettet.

Fra 1. maj til 13. maj 1945, internerede modstandsbevægelsen 21.800 personer. 14.400 af disse blev interneret på Frihedsrådets ansvar!!!

Fra 5. maj 1945, og frem, arresterede dansk politi 12.600 personer. (halvdelen af disse blev løsladt).

Den gennemsnitlige fængselsstraf for denne gruppe af værnemagere og landssviger blev på 19 måneders fængsel. (m/retten til prøveløsladelse)!

Den 9. maj 1945, drøftede Folketinget et lovforslag om en evt. lov

om særdomstole. Det var ud fra princippet om, at samarbejdspolitikere, justitsministeriet, domstole, dommere, jurister o.l., samt andre ansvarlige for samarbejdspolitikken, ikke skulle kunne behandle sager, der vedrørte deres evt. skyld, vedr. overtrædelse af grundloven, og samarbejdspolitikken før 29. august 1943.

Den 25. maj forelagde daværende justitsminister, Buch-Jensen i Folketinget, loven om Værnemageri, samt straffelovstillægget (landssvigerloven). Lovforslaget om særdomstole var da strøget i behandlingen af lovforslaget. I mellemtiden havde samarbejdspolitikere, og deres kompromiterede embedsmænd, bagt en regulær rævekage.

Det blev drøftet, om de to lovforslag skulle indeholde straf fra 9. april 1940.

Men loven skulle gælde efter § 1 stk. 2. d.v.s. det værnemagerarbejde, der var udført efter ordre fra samarbejdsregeringen skulle være

straffri. Det gjalt bl.a. Wright, -Thomsen og Kier, Calsen & Sønner i Randers, og mange andre af de største værnemagere.

Dog skulle disse ovennævnte firmaer, der havde skrevet nogle gevaldige regninger ud for deres tjeneste for okkupanterne, der som bekendt blev betalt af Nationalbanken over Clearing kontoen, dømt til at betale 5% af hvad de havde tjent over 10.000 kr. på deres Værnemageri. Nyere firmaer, der var opstået i kølvandet af de gamle firmaer, skulle af med hele deres fortjeneste over 50.000 kr. Af resten skulle der betales skat, og forskellige bidrag til staten + en klækkelig bøde.

Minimum straffen på 4 år blev ændret, således, at der kunne idømmes straf ned til 30 dage og opefter. Minimumstraffen på 4 år blev sat for at undgå de små fisk, hvis sager der kunne ordnes med en bødestraf. Men nu skulle det hele forhales, så de store fisk kunne slippe, og det gjorde de. »Hever«

En bondedreng der »hedde« Hans

Hvad jeg gjorde under besættelsen?

1940 arbejdede jeg som bondedreng i Oure på Fyn. Husker selvfølgelig også besættelsen d. 9. april. Husker også at jeg ville slås, selv om jeg uden tvivl ville have løbet så hurtigt jeg kunne, hvis jeg havde stået overfor en bevæbnet tysk soldat.

Men hvad gør en bondedreng ude på landet? Der skete jo ingenting, alting gik som det plejede. Jeg tænkte! I Odense sker der sikkert noget, jeg må til Odense. Altså, jeg cyklede til Odense. Der opsøgte jeg arbejdsformidlingen og søgte arbejde som hvad som helst. Arbejdsformidlingen sendte mig videre til Fyens Forum. Jeg cyklede derfor videre til Fyens Forum. Ankommet dertil stiller jeg mig i en lang kø af mænd i alle aldre. Unge hvalpe som jeg, men også ældre. Inden jeg vidste hvad det drejede sig om, stod jeg med rejsehjemmel til Hamburg. Jeg skulle være skibsværftsarbejder.

JEG ANKLAGER DEN DANSKE ARBEJDSFORMIDLING I 1940!!!

Men, jeg kunne på det tidspunkt cykle tilbage til Oure og arbejde med det jeg kunne, nemlig pløje og sprede møg osv.

Men en 18 årig bondedreng er en dum bondedreng, og nu havde man bestemt, at jeg skulle til Hamburg, og så var det det.

Jeg ankom til Hamburg i september 1940.

Jeg kunne ikke tale tysk, kunne bare sige auf wiedersehen, og drei Bier, det kom jeg jo ikke så langt med, og holdt mig derfor til en lidt ældre mand som kunne tale sproget.

Jeg arbejdede, gjorde det jeg skulle. Det havde jeg altid skullet gøre. Lige før jul samme år blev jeg medlem i en dansk sabotagegruppe. Gruppen kaldte sig CLAUCO. Vi stjal våben, uniformsdele og dokumenter fra togkupéer, når togene fra Norge og Danmark kom ind på Altona Banegård. Det vi fik fat i, afleverede vi ude i Blankeneese til en fransk sabotagegruppe, som havde sit gemmested derude. I ærlighedens navn må jeg dog indrømme, at hvis vi i en dokumentmappe fandt en dansk spegepølse, eller en norsk Gedeost, ja, så var det svært at aflevere dette ude i Blankeneese.

Jeg syntes det vi gjorde var spændende. Tænkte ikke på at det var farligt. Jeg følte mig ikke som modstandsmand. Jeg fulgte bare med strømmen. 18 år, langt hjemmefra, dum og godtroende som jeg var, syntes jeg det var morsomt at drille tyskerne.

Det morsomme sluttede for mit vedkommende den 19. januar 1942. Jeg blev arresteret af Gestapo den dag. Tre dage før min 20 års fødselsdag.

Der blev forhør, øretæver, gråd og tilståelser.

Ved Sondergericht i Hamburg faldt den 22 august 1942 fire dødsdomme og tre tugthusdomme. Jeg, der var jugendlich, fik »bare« 6 års tugthus.

Fangetiden tilbragte jeg i forskellige tugthuse. Oslebshausen, Zwickau, Altanhain og Waldheim.

Hele tiden var jeg sammen med østeuropæiske politiske fanger. Jeg kom hjem med dansk røde kors den 8. juni 1945.

En bondedreng som hedde Hans, havde været udenlands!

Ok, jeg kunne være blevet hjemme, men hvorfor medvirkede dansk arbejdsformidling til at sende unge letlurede danske drenge til Tyskland. Var der allerede dengang, september 1940, et fint samarbejde mellem tyske og danske institutioner?

Det positive i det hele var, at vi havde skadet tyskerne vældigt meget. Det negative var at det tog 38 år inden vi, som kom hjem igen, kunne få erstatning for den lidelse og tort, som vi bærer på den dag i dag.

Jeg har boet i Sverige siden 1956. Jeg har det relativt godt, men har mine mareridt, som nok aldrig ophører.

Hans Hansen
Sverige

Et lille tilbageblik

Her ved årsskiftet, hvor disse linier skrives, og tankerne går tilbage til besættelsen - og dens mangel på god tobak - er det måske på sin plads at erindre, hvordan man dog fik »røg« i munden.

Under besættelsen, da tobakken efterhånden udeblev, måtte vi selv forsøge at fremstille tobak. Ikke mindst på Fyn blev dette til en stor produktion. Nogle tal kan belyse

det: I 1940 blev der dyrket tobak på 312.000 kvadratmeter. I 1945 var landets tobaksmarker på 17.566.000 kvadratmeter og høstudbyttet var i 1945 3037 tons. Der var næsten 12.000 danske tobaksavlere foruden »hobbydyrkerne«.

Mellem 200 og 300 tobaksmærker og cigaretmærker blev det til, med nogle af de ringeste, som alle os fra den tid husker. Tunic, Dover,

Torry og Powhatten. Selv om Powhatten ikke var den værste, blev den dog hurtigt døbt Puhada.

Det er iøvrigt bemærkelsesværdigt, at alle disse tobaksvarer alle blev »døbt« med engelske navne. Måske var det for at få folk til at tro, at de var oversøiske, men der var sikkert også lidt drilleri i navnene overfor tyskerne.

kc

Osloturen

Vi sidder langt nede i Tyrkiet i en lille køn by Alanya, her er 24 grader, solen stråler og havet ligger flot og venter på os - 23 grader varmt. Klokken er 7 om morgenen og vi får tyrkisk kaffe med grums og det hele. Ja - så mindes vi vores dejlige, festlige og flotte tur til Oslo i anledningen af 50 året for befrielsen, arrangeret af Solveig med besætning.

Det var en flot tur til Oslo med »Crown of Scandinavia«. Søndag den 1. oktober kl. 16.15 gik vi ombord. Her fik vi anvist vores flotte kahyt med fin havudsigt. Først lagde vi til i Helsingborg for at hente Steen Olson med frue - det var ham med de »Hvide Busser«, en herlig svensker med højt humør. Kl. 18.30 var vi bænket i den meget flotte spisesal og fik 3 retter CRUISE DINNER med hvid- og rødvin til. Solveig bød meget fint velkommen og ønskede os alle en god tur. Maden var meget flot og stemningen blev slået an. Vi var en flok på ca. 50 personer, som hyggede os i et par timer, inden vi vandrede direkte ned til »Night Club Columbus«. Her ventede kaffe med Cognac, musik og dans til et fint orkester, og det var over midnat, inden vi fandt vores kahyt for at gå til ro.

Vi blev vækket mandag morgen med musik og besked om, at nu var der morgenmad, hvilket bare var alle tiders. Kl. 9.00 lagde vi til kaj i Oslo. Det småregnede, men der ventede en fin bus på os, og så startede en meget spændende dag. En norsk guide bød velkommen, mens vi kørte rundt i havnen, hvor vi så det norske kongeskib. Herfra gik det til Akershus med det norske frihedsmuseum. Det var meget flot men dystert - »de har haft det slemt de nordmænd«. Vi blev vist rundt på hele Akershus, som er stort og flot.

Turen gik videre til Vigelandsparken og Holmenkollen. Her fik

vi mange spændende ting fortalt af vores norske guide - det siges at han taler endnu - men han var meget spændende at lytte til og være sammen med. Vi kørte videre til Søfartsmuseet, her var den røde løber lagt ud og vi tænkte, Solveig har virkelig tjek på det her. Det viste sig, at vi skulle spise frokost sammen med den norske konge, der var dog ikke plads i den sal kongen sad, men oppe på balkonen med fin udsigt. Vi fik smørrebrød til kongelige priser - 70 kr. for en rejmad, 25 kr. for en dansk vand, men vi havde det festligt. Solveig var løbet i forvejen - på den røde løber - over til Kontiki museet for at købe billetter. Det var et imponerende flot museum - tænk at han har sejlet på de store have - Atlanten og Stillehavet - det var et fint besøg. Vi blev kørt til den berømte Karl Johan Gata, hvor vi kunne gå 1½ time i den strålende sol.

Efter en flot tur i Oslo kørte bussen tilbage til skibet. Kl. 17.00 sejle-

de vi tilbage mod København og kl. 18.00 var der det store kolde bord. Igen var det flot og der var kaffe, musik og dans (samt søgang) bag efter. Vi vågnede lidt før Kronborg og det er jo altid flot at stå og se på. Vi lagde til i Helsingborg for at aflevere vores svenske æresgæst, Steen Olson med frue. Tankerne gik et øjeblik tilbage til dengang da man ikke kunne komme legalt til Sverige, samt til alle de svenske venner der hjalp »når jorden brændte og man måtte forlade Danmark« - det vil vi aldrig glemme jer for!

Så var der atter morgenmad, mens vi sejlede ned gennem Øresund tæt forbi Hveen. Vi ankom kl. 9.15 til København, meget trætte, men med 2 dejlige døgn bag os. Tak til alle jer der var med og en særlig tak til Solveig for en meget fin tur.

*Mange kærlige hilsner,
Lis og Jørn Jensen
Brøndby*

Læs og giv videre

Illegale flyveblade fra Besættelsen 1940-45

Ved Steen Bille Larsen & Mogens Weitemeyer

200 sider, illustreret, indbundet, 250 kr.

I bogen præsenteres for første gang et større udvalg af illegale flyveblade fra den danske modstandskamp 1940-45. De er optrykt efter originaler i Det kongelige Biblioteks samling af illegale tryk.

Da modstandsbevægelsen tog form, blev de illegale tygsager en pålidelig kilde til oplysning og en støtte i agitationen mod besættelsesmagten. *Læs og giv videre* var en opfordring, som flyvebladene havde, om at videregive dem til andre, således at budskabet kunne blive spredt til så mange som muligt. I bogen sættes flyvebladene i sammenhæng med besættelsestidens historie. De præsenteres sammen med forbindende tekster, som kæder dem sammen med de begivenheder, hvor de blev til. Modstandsbevægelsens historie fortælles derved på en ny måde.

Bogen er redigeret af tidligere førstebibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, Mogens Weitemeyer, som deltog i modstandskampen bl.a. i gruppen Holger Danske, og overbibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, cand. mag. i historie, Steen Bille Larsen.

MUSEUM TUSCULANUMS FORLAG

Njalsgade 92 · 2300 København S · Tlf. 35 32 91 09 · Fax 35 32 91 13

50 års stiftelsesfest

Den 6. december 1995 på »Restaurant Bellahøj«

Den 6. december 1995 afholdt foreningen 50 års stiftelsesfest på »Restaurant Bellahøj« med fin tilslutning. Vi havde fået restaurantens flotteste lokaler, og stemningen var helt i top fra begyndelsen. Aftenens æresgæst var Græsted-Gilleleje kommunes borgmester, Jannick Petersen og frue. Der blev serveret velkomstdrink i den hyggelige antikke salon, og derefter tog selskabet plads ved det smukt pyntede bord. Maden var meget lækker og helt i top, ligeledes musikken og serveringen. Efter hovedretten holdt formanden, Solveig Skjøtt, hovedtalen, hvor hun først beklagede, at festen ikke kunne holdes på selve dagen, den 27. november, idet det ikke havde været muligt at få egnede lokaler. - Formanden vendte blikket tilbage til lejren i Frøslev, hvor man oplevede de uhyggelige Tysklandstransporter, kammerater der gik i minerne for at komme fri, kammeratskabet og sammenholdet i de mange måneder, hvor uvisheden altid var i højsædet. Da man kunne øjne befrielsen kom spørgsmålet, skal vi aldrig ses mere? Det samme gjaldt jo for mændene, derfor opstod tanken om dannelsen af en forening, når vi engang kom hjem. - Den 27. november 1945 stiftedes så »Frøslevforeningen« af tidligere Frøslevfanger. Foreningen har dog skiftet navn nogle gange i årenes løb. Men vi har dog holdt sammen. Formanden rettede derefter en stor tak til borgmester Jannick Petersen og bad ham overbringe kommunalbestyrelsen foreningens hjerteligste tak for den dejlige grund, hvor Smidstrup hytten nu ligger.

Som erindring om festaftenen overrakte Solveig Skjøtt borgmesteren en smuk finsk frugtskål, hvorefter musikken satte i med Gillelejevalse.

Borgmester Jannick Petersen takkede varmt for gaven og holdt derefter en festlig tale, der satte stem-

ningen ekstra i vejret. Udtalte, at han altid havde følt sig særlig godt tilpas sammen med os osv. Overrakte til slut formanden en flot check til »Smidstrup hyttens rekreative fond« - Poul Brandt var aftenens morsomme og vittige toastmaster. I aftenens løb blev der

holdt flere hjertevarme taler og sunget sange fra »dengang«.

Efter kaffen gik dansen lystigt til levende musik, og i pauserne uddelte Poul Brandt og formanden en flot julegave til hver.

Efter gæsternes udsagn et uforglemmeligt »Guldbryllup«.

Formanden Solveig Skjøtt overrækker borgmester Jannick Petersen, Græsted-Gilleleje, en smuk frugtskål af finsk design.

De smukt dækkede borde og en del af de glade gæster, som deltog i stiftelsesfesten.

Sachsenhausen-foreningens Odense afdelings busrejse

21. april til 26. april, til KZ-lejren

Vi boede i Dessau, så der var en del kørsel, men chaufføren var meget kompetent, så det gik fint.

Efter en god overnatning i Dessau, og fri til kl. 12 kørte bussen os til Berlin, Potsdam i et herligt sommervej. Vi så Sanssusci Cecilienhof og Orangerislottet.

Søndag ankom vi til Sachsenhausen ved 12 tiden. Det sidste stykke af vejen (ca. 50 km.) havde vi politiskorte. De modkørende biler kørte langsom, eller holdt helt stille. Det var en oplevelse i sig selv. Vi fik ved ankomsten tilbudt mad, der var en overflod af mad, så vi næsten fik dårlig samvittighed, når vi tænkte på at her havde mange fanger for mere end 50 år siden sultet, ja mange døde af det.

Kl. 13,00 var der indvielse af en kirkegård, og lidt efter gik vi rundt for os selv, medens talerne - der var på tysk - blev afholdt.

Kl. 15,00: Mindehøjtidelighed foran resterne af krematoriet. Alle gik dertil med fanerne i spidsen, det var et flot syn. Der var mange russere, polakker, nordmænd, franskmænd o.a... Mange havde deres fangedragter på. Her sad vi også i bagende sol (ca. 1,30 time) og hørte

på taler. Det var strengt. Da den tyske udenrigsminister Claus Kinkel talte, blev der uro og tumulter blandt publikum udenfor. Der var bannere med Rote Arme. Vi var ret desorienterede, indtil vi fik at vide, at det var Kinkel de demonstrerede imod. Kl. 16.40 begyndte kranse nedlæggelsene ved krematoriet. Det hele var meget højtideligt. Der var mange, måske mellem 5.000 og 10.000, svært at sige!

Derfra kørte 3.000 indbudte gæster til Bogensee. I et tidligere slot - nu hotel - var der opstillet kæmpe-telte, hvor vi blev meget flot beværtet af Brandenburg Kommune. I de store sale, var der orkestre der spillede. Vi fra Odense sad lidt for os selv i en sal, hvor vi havde det hyggeligt.

Kl. 21.30 var vi parate til at køre hjem. Vi rykkede nærmere udgangen, hvor bussene holdt, men først kl. 23.30 kom vi afsted. Vi var de sidste hele tiden, men da mændene fik øl hele vejen mod udgangen blev stemningen høj. Musikken var ved at pakke sammen da vi kom ned for at høre dem, så i stedet sang vi for dem og det travle personale. Vi fik klapsalver - så vi må have

gjort det helt godt.

I den sal gik gæsterne derfra med hver en borddekoration (til lidt forargelse for nogen) men da vi også fik en hver, var der glæde. Chaufføren var ikke netop særlig glad for dem som stod for afsendelse af busserne, han havde siddet i sin bus i 2 timer.

Med politiskorte gennem Berlin var vi på hotellet i Dessau kl. 2,00 efter en begivenhedsrig dag.

Mandag var vi så på tur til Wittenberg (Luthers) by, hvor vi besøgte Slotskirken, Stadskirken og Luthers hus. Over Worlitz mod hotellet og kunne se typiske østtyske landsbyer.

Tirsdag kørte vi atter til Sachsenhausen, for at bese det nærmere når der nu ikke var så mange mennesker og fik forklaring på fangernes frygtelige ophold der.

Rundtur i Berlin og russernes mindepark Treptow, som er imponerende.

Med hjemtur over grænsen næste dag, var en minderig tur slut. Sachsenhausenforeningen i Odense har gjort det igen. Fin tur.

Karen Danielsen, Odense

Kongres og ISK-møde i Nevers

Den franske forening (Amicale) af tidligere Sachsenhusenfanger afholdt sin 49. kongres i Nevers 29/9-2/10 1995.

I tilknytning til kongressen afholdtes som sædvanlig møde i ISK (internationale Sachsenhausen komité).

Desværre var endnu færre nationale foreninger repræsenteret.

Franske og tyske delegerede ud-

gjorde den store bestand. Rusland, Tjekiet og Belgien havde sendt delegerede, og Gerda og jeg repræsenterede Danmark.

Foruden at deltage som gæster i den franske kongres, der havde 2-300 deltagere, afholdt vi 3 ISK-møder, det første indtil kl. 1 nat.

Problemet er at Brandenburgerregeringen vil nedskære bevillingerne til mindstedet i Sachsenhau-

sen med risiko for stedets forfald.

Det finder vi uantageligt, og da budgettet for 1997 afsluttes til nytår haster det med indgreb. Vi fik lagt en plan for, hvorledes vi kan få indflydelse og vi vil forsøge at få foretræde både i Bonn og Potsdam. Desuden må vi prøve at mobilisere pressen, men det haster.

Peder Søegaard

Bestyrelsesmøde i landsforeningen

i ældrecentret, den 27. november 1995 kl. 12.00

Alle bestyrelsesmedlemmer mødt.
Dagsorden:
Valg af dirigent blev E. Lægteskov.

2. Formandens beretning. Peder Søegård nævnte 50 års jubilæet som blev fejret over hele landet, og han berørte kort laserstrålen og protesterne mod den. Peder har takket for festlighederne i Sachsenhausen i april 95 - som var stort og flot anlagt. Man har i ISK protesteret mod de bebudede nedskæringer, som vil ramme mindstederne, der nok kan trænge til en kærlig hånd visse steder. Protesterne er givet både i Postdam og Bonn. Peder fremhævede museumsdirektøren Hr. Morsch som en meget dygtig og klartseende mand, han er naturligvis ked af disse nedskæringer. Der har været afholdt møde i sept./okt. i ISK i Niverre. Desværre manglede

mange af landets repræsentanter, grundet alder og sygdom. Ansøgning til tipsfonden blev gennemgået og underskrevet. Lægteskov sætter stempel på og afsender så den kan være fremme inden 1.12. som er deadline. Når vi har penge på budgettet bestemtes det, at der skulle falde rejsepenge til deltagerne i de indenlandske møder.

3. Lægteskov berettede om turen til Sachsenhausen i april, som udgik fra Odense og at vi havde fået tilsendt en check fra Tyskland til dækning af nogle af udgifterne. Flot. Vi har også sendt en takkeskrivelse til Tyskland. Lokalforeningen havde 50 års jubilæum i slutningen af september og det fik en flot afvikling. Vi havde modtaget kr. 1.000.- fra Arbejdernes Landsbank efter en ihærdig indsats

af Lægteskov. Kr. 2.500.- som vi modtog fra ISK blev fordelt mellem vore 3 enker, som ikke kan få medicintilskud.

4. Lilian fortalte at sammenslutningen har møde den 28/11, hvor man bl.a. skal tage stilling til en medredaktør for vort nye blad. Birgit K. Fischermann er nævnt som emne. Lilian ville ligeledes gå ind for et beløb fra fondens midler til uddannelse af personalet på Bernadottegården. Desuden skal fastlægges dato for sammenslutningens møde i marts 96.
5. Landsmødet i Odense blev fastsat til 4. og 5. marts i Ældrecentret. Programmet som for tidligere år søges fastholdt. Prisen holdes på kr. 120.-
6. Evt. intet til punktet, så formand og dirigent takkede for god orden.

Alice Kofoed

Referat af:

»Informations bulletin«

Nr. 7. dec. 95.

Bulletinen udgives af Internationale Sachsenhausen Komité (ISK's) generalsekretær.

Den bringer et åbent brev til Forbundsagen, Forbundsregeringen, Brandenburg Landsregering og Berlins Senat.

I brevet protesteres mod nedskæringen af Stiftelsen: »de Brandenburgske Mindsteders« budget med 12% fra 1995 til 1996 og det foreslås, at formuen, som partier og masseorganisationer har efterladt sig fra DDR-tiden, stilles til rådighed for mindstederne.

Brevet er underskrevet af en række kendte personer og organisationer.

Jeg skriver under på Landsforeningen af Sachsenhausenfangers vegne og vil opfordre andre lignende organisationer her i Danmark til at gøre det samme. Brevet sendes

til Christian V. Gelieu i Berlin.

Bulletinen beretter også om planen om opsættelse af et mindesmærke i form af en kæmpetavle med 6 millioner myrdede jøders navne centralt i Berlin ved Brandenburger Tor. Det er tvivlsomt om planen vil realiseres.

Karl Stenzel, lederen af Lagergemeinschaft Sachsenhausen i Berlin erklærer sig for et mindesmærke over »Holocaust«, men er ængstelig for at det skal give et indskrænket billede af Hitlerismens forbrydelser.

F.eks. i Sachsenhausen myrdedes 10.000 jøder, men blandt 90.000 andre ofre var et bredt udvalg af forfulgte mennesker, Zigøjnere, kommunister og socialdemokrater, russere og ukrainere, endog tusinder af sovjetiske krigsfanger.

Karl Stenzel foreslår, at Sachsen-

hausen, der var centrum for Nazismens forbryderiske politik, der planlagdes her, bliver et centralt mindested for nazitidens rædsler. Der ligger nær Berlin, der er det kommende forbundsregeringssæde, og udenlandske regeringsgæster kan bekvemt besøge stedet og ære hitlertidens ofre.

ISKs redaktør, Adam König, Berlin aflægger beretning om den fælleseuropæiske antifascistiske konference i Budapest 8.-15. okt. 1995. Hovedtemaet var bl.a. fremmedhadet, og de forbereder en aktionsuge 16.-24. marts 1996 under parolen: »En race - menneskeracen«.

»Bulletin« meddeler at der i Ukraine er dannet en ny komité af Sachsenhausenfanger. Også i Israel er der dannet en Sachsenhausenkomité.

Peder Søegaard

Bestyrelsesmøde den 28. november 1995

i 4. maj Kollegiet på Frederiksberg

Alle foreninger var repræsenteret. Inviteret var Kaj Christensen og Dagmar Mørk Jensen.

Formanden bød de fremmødte velkommen, og derefter oplæste sekretæren, Solveig Skjøtt protokollen, som blev godkendt.

Villy Jensen redegjorde for de forskellige skrivelser til Folketinget angående Frøslevlejrens fremtid. Kulturministeriet har bedt om at få alle papirerne om emnet fra 1967-69. Uffe Ellemann og Ester Larsen vil holde et møde om lejren d. 5/12 1995. Tilsyneladende er det kun Natur og Skovudvalget, som er de eneste der står ved deres tidligere tilsagn angående lejen.

Erik Finderup, der for fremtiden er valgt til at repræsentere Landsforeningen Gestapofangerne istedet for Else Drejer, omdelte slutregnskabet for det gamle »Pigtråd/Gestapofangen«. Bl.a. havde der været en udbetaling af garanti-kapitalen, som var blevet delt mellem K.H. og Sammenslutningen. Beløbet var kr. 45.000 til hver.

Kaj Christensen redegjorde for det nye blad »Modstandskampen 1940-45«. Havde fået en del reaktioner på første nummer. 29 havde været meget tilfredse, 3 personer havde klaget over forsiden. For fremtiden vil den blive max. 24 sider, og med tryk af 2000 blade. Der sendes kun blade til udlandet, hvis der betales abonnement og porto. Prisen for nytårshilsner: Foreninger kr. 100.- enkeltpersoner: kr. 50.-

Sømandsorganisationen ville gerne have plads på bagsiden af bladet. Det blev vedtaget, men hvis andre foreninger vil med, afgøres det i hvert enkelt tilfælde af Sammenslutningens bestyrelse.

Det blev vedtaget, at Kaj Christensen er ansvarshavende redaktør, og da Minna Dahl ikke ønskede at forsatte som medredaktør ind-

villigede Birgit K. Fischerman i at overtage posten.

Bernt Johannessson mente, at foreningerne kun skulle kunne stå et sted i bladet. K.H. stod 2 steder. Det blev besluttet, at side to bliver ført helt ajour for K.H. og krigssejlerne kommer ind på bagsiden istedet.

Formanden Villy Jensen ville vide om julehøjtideligheden i Ryvangen skal fortsætte fremover. Erik Finderup svarede, at i 1995 ville Landsforeningen Gestapofangerne afholde højtideligheden, men fremover vil hjemmeværnet tage over.

Bladudvalget vil fremover bestå af Kaj Christensen, Villy Jensen, Villy Carlson, Salle Fischermann, Birgit K. Fischerman og Dagmar Mørk Jensen.

Formanden ville vide, hvad bestyrelsesmedlemmerne havde at sige til en ansøgning fra Bernadottegården i Roskilde, som var sendt ud til hvert enkelt bestyrelsesmedlem. Ansøgningen var underskrevet af Bernadottegårdens bestyrelsesformand Mogens Henrik Nielsen - Bestyrelsen ansøgte om tilskud til en »studietur« til Frøslevlejren og Neuengammelejren for at give nyansat personale indsigt i, hvad kammeraterne havde været udsat for, idet bestyrelsen mener, det vil gavne forståelsen for de særlige problemer, tidligere fanger har. Roskilde kommune ville ikke dække disse udgifter. Bestyrelsen har to gange deltaget i lignende ture med personalet, for nylig var 20 personer afsted til Frøslevlejren og Neuengamme. Nu ville man så gerne have et hold afsted til foråret, men mangler midler dertil. Den sidste tur kostede kr. 25.000.-

Denne ansøgning var der delte meninger om. Modstanderne syntes ikke, det var Sammenslutningens opgave nu 20 år efter indvielsen af »gården«. Det kunne ikke

være meningen, at Sammenslutningen skulle efteruddanne personalet til at passe k.z. fangerne. Desuden havde lejrene jo et helt andet udseende idag, end da lejrene blev befriet. Alle nyansatte bliver jo fra begyndelsen instrueret i tidligere fangers problemer og kz-syndromet. Modstanderne mente, at de ansatte lærer mest af at se de forfærdelige film fra befrielsen af lejrene, som de så ud dengang, og høre foredrag af læger, der selv havde været der. Der er også megen viden at hente i de mange bøger, der findes om emnet. I stedet bør pengene bruges på kammeraterne. Man foreslog bestyrelsen på Bernadottegården at søge fondens rejsemidler og lignende, hvis man ønsker at rejse. Resultatet blev at sagen udsættes indtil videre.

Det blev foreslået at repræsentantskabet afholdes den 13. marts 1996 kl. 14.00 i Parolesalen, Halm-torvet 20, København.

Nyt bestyrelsesmøde den 14. februar 1996.

Solveig Skjøtt
sekretær

Jo længere man kan se tilbage,
desto længere kan man se
fremad.

Winston Churchill

Den fortid der har valgt os, er
den fremtid vi vælger!

Kaj Christensen

Er det ikke uretfærdigt? Jo ældre
man bliver, jo klogere bliver
man - mens kroppen for-
går.

Wilhelm Freddie

Buchenwaldklubben arrangerer en 9-dages busrejse til Norge

i tiden 30/6 - 8/7 1996

Antal deltagere: 48 personer (1 bus)

Chauffør: Niels Jørgensen, Skørtinge Turistbusser

Rejsens program:

- 1. dag:** 30/6 Afrejsen fra Enghave St. kl. 6.45 (Sdr. Boulevard). Vi kører nordpå til Helsingør, hvor vi tager færgen til Helsingborg. Vi fortsætter nordpå. Undervejs spiser vi frokost i Kungälv. Vi fortsætter over Skærgårdsøerne Tjörn og Orust ind i Norge ved Svinesund. Spiser til aften og overnatter i Ås. Ca. 30 km. syd for Oslo.
- 2. dag:** 1/7 Vi kører op gennem Gudbrandsdalen til byen Tretten, som næsten blev skyllet væk i foråret 1995. Spiser frokost i nærheden. Vi fortsætter til Kvam. Her besøger vi Krigsmindesamlingen - lokal guide. Herfra

fortsættes til aftensmad og overnatning i Dombås.

- 3. dag:** 2/7 Vi kører videre til Linge, hvorfra vi sejler til Eidsdal - spiser frokost i Geiranger, som ligger utroligt smukt. Vi sejler videre på Geirangerfjorden til Hellesylt. Aftensmad og overnatning i Loen.

- 4. dag:** 3/7 Vi kører videre til Draksvik, hvorfra vi sejler til Hella og spiser frokost i Leikanger Fjord Hotel. Om eftermiddagen med båd fra Kaupanger til Revsnes. Aftensmad og overnatning i Lærdal.

- 5. dag:** 4/7 Vi kører videre sydpå. Frokosten spises i Gol, og vi har valgt at bo på Gaustablick Højfjellshotel ved Rjukan, hvor vi spiser aftensmad.

- 6. dag:** 5/7 Om formiddagen besøger vi Norsk Industriarbeidermuseum i Rjukan. Her hører vi om »kampen om det tunge vand«. Herfra kører vi til Kongsberg, hvor vi spiser frokost. Der bliver tid »på egen hånd«. Vi kører videre og ankommer til Oslo sidst på eftermiddagen. Vi spiser og bor i Rainbow Gyldenløves Hotel.

- 7. dag:** 6/7 Halvpension i hotellet i Oslo. Tid »på egen hånd« i Oslo.

- 8. dag:** 7/7 Morgenmad i hotellet. Hele dagen til fri disposition - frokost ej incl. i rejsens pris. Kl. 16.00 ombordkørsel DFDS båd til København. Kahytsfordeling (dobbeltkahytter over vogndæk) Aftensmad i bådens restaurant. Her er der mulighed for hygge. Toldfri indkøb og en svingom.

- 9. dag:** 8/7 Morgenmad på båden - ankomst til København kl. ca. 9.00. Bussen fortsætter til Enghave Station.

PS: En aften i Oslo sammen med Den norske Buchenwaldklub.

- PRIS:** pr. person 5.895.- kr. for indkvartering i dobb. værelse med bad og toilet, forplejning som omtalt, entreer og rejseleder.

Tillæg for eneværelse: 1300.- kr.

- Tilmelding:** Til Georg Andersen, Kongshaven 42 A, 2500 Valby, tlf. 36 17 47 88.

Venlig hilsen
bestyrelsen

Foreningen af krigssejler i Korsør

Den årlige julefrokost

Blev afholdt tirsdag d. 2/12 1995 på Medborgerhuset i Korsør.

Det var igen i år en dejlig eftermiddag.

Formanden Verner Nielsen startede med at byde velkommen, var glad for at så mange ville være med, vi mindedes ved et øjeblik stilhed dem som var gået bort i det forløbne år.

Det blev en dejlig eftermiddag, der var god mad, musik, sange og amerikansk lotteri med mange fine gevinster, og siden en lille sving om med musikken leveret af postvæsenets band i Korsør, der var

gang i den hele eftermiddagen.

Dette har været et tilbagevendende begivenhed i de 10 år foreningen har bestået, og vi håber på mange julefester fremover. Vi holder sammen lige til det sidste.

Vi vil her igennem sige tak til alle dem, som har gjort et stort stykke arbejde for at gøre denne dag så hyggelig og rar, og en tak til gæster og medlemmer, der også gjorde deres til, at vi havde en hyggelig frokost.

Else - Carlo
Birte - Eli

RUNDE DAGE

Ved P. Feddersen,
Lundeborg, 5874 Hesselager
Tlf. 62 25 14 77

Forsinkede runde dage

Kristian Rasmussen, Gefionsvej 33, 3000 Helsingør. 75 år d. 3. januar.

Milton Varling, Tårnvej 227, 4. sal. 2610 Rødovre. (Sachsenhausen). 85 år d. 4. januar.

A. Helmer Larsen, Finlandsvej 9, 9700 Brønderslev. 75 år d. 5. januar.

Ellen Pedersen, Tranevænget 23, 9500 Hobro. 65 år d. 6. januar.

Nancy Boelt, Rughaven 27, 900 Aalborg. 75 år d. 7. januar.

Freddy Haxvig, Gransangervej 5, 3390 Hundested. 75 år d. 8. januar.

Frede Pedersen, Bakkevej 36, 9400 Nørresundby. 75 år d. 11. januar.

Christian Rasmussen, Tagensvej 235 st., 2400 København NV. (Stutt-hof). 85 år d. 12. januar.

Niels Hansen, Roald Amundsens-vej 2, 9210 Aalborg S.Ø. 70 år d. 15. januar.

Chr. Jørgensen Pedersen, Fanøga-
de 7, 9850 Hirtshals. 70 år d. 17.
januar.

Erik Holck, Hovedgaden 9, Vals-
gaard, 9500 Hobro. 70 år d. 19. jan-
uar.

Else Barner Andersen, Dr. Las-
sensgade 10, 8900 Randers. 75 år d.
22. januar.

Thomas W. Lewald, Christians-
havns Voldgade 53, st. 1414 Køben-
havn K. (Horserød) 70 år d. 26. ja-
nuar.

Elin Christensen, Lygtemagerstien
22, 1. th. 2300 København S. 70 år d.
27. januar.

Inger Løwe, Wilhelm Andersens-
vej 8 st., 4100 Ringsted. 80 år d. 30.
januar.

Peter Strange, Bernadottegaarden
89, 9560 Hadsund. 75 år d. 30. jan-
uar.

Vagn Nielsen, Rosendalsvej 14,
9560 Hadsund. 75 år d. 1. februar.

Gunnar Toft, Oberst Myhresvej 12,
9000 Aalborg. 80 år d. 2. februar.

Asta M. Ræbild, Vinkelvej 2 B,
9560 Hadsund. 80 år d. 2. februar.

Inger Christensen, Frederiksgade
39, 9700 Brønderslev. 70 år d. 9. fe-
bruar.

Astor Osbøl, Bolborvej 34, 2770 Ka-
strup. 70 år d. 12. februar.

Erland Leifhøj, Toftevangen 13,
4130 Viby. Sj. (Buchenwald) 80 år d.
14. februar.

Nimi Frydendahl, Lundegade 22 C
1. th, 3000 Helsingør. 70 år d. 14.
februar.

Anna Redder, Gustav Homsvej 22,
9210 Aalborg S.Ø. 80 år d. 14. febru-
ar.

Inger Petersen Bach, Skelagervej
93, 9000 Aalborg. 70 år d. 14. febru-
ar.

Jørgen Jønsson, Henn. Matsens-
vej 8, 2000 Frederiksberg. (Neuen-
gamme 60911). 75 år d. 15. februar.

Ove H. Wrist, Maagevej 6, 9850
Hirtshals. 75 år d. 15. februar.

Valborg Hansen, Skagavej 136 P.
9990 Skagen. 80 år d. 15. februar.

Erik Jørgensen, Tjørneengen 3,
2791 Dragør. (Krigssejler) 75 år d.
21. februar.

Ester Pedersen, Skovgaardsvvej 1,
7500 Holstebro. 75 år d. 21. februar.

Mary Nielsen, Nyholmsvej 10,
9900 Frederikshavn. 75 år d. 22. fe-
bruar.

Keld Skov, Solparken 11, Kirkeby,
5771 Stenstrup. 70 år d. 22. februar.

Jakob Nielsen Taudahl, Pilevæn-
get 9, 7100 Vejle. 80 år d. 24. febru-
ar.

Dagny Knudsen, Østergade 13,
5750 Ringe. 70 år d. 26. februar.

Edmund Petersen, Fredensvej 19,
4220 Korsør. (Krigssejler) 70 år d.
26. februar.

Henriette Møller, Tanbosundvej
25, 9220 Aalborg Øst. 80 år d. 28.
februar.

Arne Petersen, Torvestræde 2A,
4700 Næstved. 70 år d. 5. marts.

Børge Dahl, Herskindsgade 9, 9000
Aalborg. 75 år d. 5. marts.

H. M. Sørensen, Borgevej 20 B,
2800 Lyngby. (Buchenwald) 85 år
d. 6. marts.

Karl Henriksen, Arresødalsvej 14,
9400 Nørresundby. 80 år d. 6.
marts.

Johan Grün, Dagmarsgade 36, st.
2200 N. 75 år d. 7. marts.

Charles Barslev, Rolighedsvvej 29,
V. Hassing. 9310 Vodskov. 75 år d.
7. marts.

B. L. Olesen, Bernadotteparken 4,
Himmelev, 4000 Roskilde. 85 år d.
10. marts.

Aage Martin Nielsen, Bygholmen
7, 9000 Aalborg. (Buchenwald). 75
år d. 11. marts.

Marta Skov, Armandsvej 7, 7000
Fredericia. 90 år d. 14. marts.

Daysy Sørensen, Tordenskjoldsga-
de 2, 9000 Aalborg. 70 år d. 14.
marts.

Frede Kjærsgaard, Ullerupdalvej
225, 7000 Fredericia. 75 år d. 14.
marts.

Aksel Gustafson, Åby Plejehjem,
Thorsvej 30, Åbyhøj. (Buchen-
wald). 80 år d. 15. marts.

Poul E. N. Rørvang, Lahnsgade 86,
5000 Odense C. 75 år d. 18. marts.

Gunnar Mortensen, Ryparken 74,
1. sal, 2100 København Ø. (Stutt-
hof) 80 år d. 19. marts.

Ebba Carstensen, Vestergade 31 B,
9900 Frederikshavn. 70 år d. 20.
marts.

Herdis Sørensen, Annettevej 36,
8220 Brabrand. 80 år d. 21. marts.

Gert Andersen, Bøgevej 24, Ejby
Strand, 4070 Kirke Hyllinge. (Bu-
chenwald). 75 år d. 24. marts.

Lars Folden, Ishøj Østergade 22, 8.3., 2635 Ishøj. (Buchenwald) 80 år d. 27. marts.

Knud Anesen, Roligheds Allé 17 B, 3060 Espergærde. (Buchenwald) 75 år d. 27. marts.

Arne Gotlieb Hansen, Murre skeen 27 st. 2630 Taastrup. 80 år d. 28. marts.

Valdemar Sørensen, Klostergade 32, 6760 Ribe. (Neuengamme 50459) 80 år d. 28. marts.

Marie Holgersen, Vester Ringgade 192, 2. sal. 8000 Aarhus. 80 år d. 29. marts.

Johanne Sørensen, Østerbro 103, 9000 Aalborg. 75 år d. 29. marts.

Jenny Jensen, Jyllandsgade 6, 9850 Hirtshals. 75 år d. 29. marts.

Aage Gjerlev Andersen, Bernadoteparken 77, 9560 Hadsund. (Buchenwald) 85 år d. 30. marts.

Hanne Bahnsen, Veronavej 17, 2300 København S. 75 år d. 3. april.

Johanne Brandborg, Kastetvej 33, lejl. 27, 9000 Aalborg. 80 år d. 4. april.

Mary Jørgensen, Mosegaardsvej 60, 9990 Skagen. 75 år d. 5. april.

Carl Bjørn Nielsen, Myggenæsvej 5, 8200 Århus N. 75 år d. 6. april.

Henry A. Lassen, Skovly Mark 5, 2840 Holte. 75 år d. 8. april.

Arne Nielsen, Honoresvej 4, 7000 Fredericia. (Horserød) 80 år d. 11. april.

Erik V. Olsen, Kastanie allé 3, 2791 Dragør. (Dachau 141.710) 75 år d. 12. april.

Werner Thorsdam, Henrik Rungsgade 23. 1., 2200 København N. (Buchenwald) 75 år d. 12. april.

Ove Thelin, Gl. Hellerupvej 61 A, 2. tv, 3000 Helsingør. (Buchenwald) 75 år d. 13. april.

Gunnar Jensen, Løkketoften 41, 5700 Svendborg. 85 år d. 14. april.

Hans Erling Galvig, Egebjerg Mark 11, 4500 Nykøbing Sj. 75 år d. 15. april.

Jejse fotograferei i Frøslev, inden turen gik videre til Neuengamme med fange nr. 60.191.

75 år

Søndag den 3. december fyldte en kendt skikkelse især i de sydjyske kredse af modstandsbevægelsen, Jens Jacob Jensen, Frederik d.3.s. vej 3, Fredericia, 75 år. »Jejse«, som nok langt flere kender han under, har haft hele sin tilværelse i fødebyen Fredericia, når bortses fra den ubehagelige tid i tysk fangenskab.

Han er udlært i fiskebranchen, og lige efter krigen drev han og hustruen egen fiskeforretning. Siden var han ansat i et fiske-engros-firma. Faderen var i Fredericia byråd valgt af kommunisterne, og selv var Jejse bare 13-14 år, da der kom tyske flygtninge til hjemmet. Til trods for, at faderen officielt trak sig fra parti og byråd, blev han alligevel hentet af politiet efter 22.6.41. Han slap fri efter 8 uger, men blev atter anholdt sommeren 42. Fra 1937-38 var Jejse ungkommunist, og fra 9.4.40 lokal formand for Fredericia. I 1943 aktiv, da man her som andre steder i landet lavede demonstrationer mod tyskerne og regeringen. 1.9.43 blev han anholdt af det danske politi, mens han var på vej væk til Vejle. Først nytårsaftnen 43 blev han fri. 11.5.44 anholdt

Gestapo ham, nemlig den lede Brinkmann. En ostehandler Knudsen i Fredericia var stikkeren, som sagde, at Jejse stod bag alverdens ting i hjembyen.

På Koldinghus fik Jejse bank i 3 døgn, bl.a. af gestapomanden Riis fra Haderslev. 20.10.44 gik turen til Neuengamme kz-lejren i det, man kaldte »60.000«-holdet. Kort efter kom Jejse til Alt Garge 80 km syd for Hamburg. Da den blev nedlagt, sendtes han til Misburg ved Hannover til oprydningsarbejde. Nu begyndte rygterne at gå, at der var hjælp på vej til danske fanger. Han og andre skandinaver sendtes til Hannover Stöcken. På marchtur. Et par uger arbejdede han slet ikke. Så til Neuengamme og 20.4.45 (på Hitlers fødselsdag) på en 2 dages tur til Padborg og Møgelkjær. Jejse kom til Sverige - og var hjemme igen i Fredericia 11.5.45, altså på årsdagen for sin anholdelse.

I 1970'erne begyndte arbejdet med De Erhvervshæmmede. I 1978, da der var tale om at nedlægge Frihedsfonden, tog man fat i Fredericia. Året efter fik man navnet »Sydøstjydsk afdeling« med folk fra Vejle til grænsen og skiftevis møder i Fredericia og Kolding. Jens Jacob Jensen begyndte som socialsekretær og snart efter blev han formand. Der er ca. 130 medlemmer. Ved 10-års-dagen havde man skaffet medlemmerne 10 mill. kr. om året i renter. Og stadig er Jejse aktiv, hvis der er behov for det.

Johs. Rasmussen

Som Jejse ser ud idag, frisk og glad for livet.

SØS bli'r 65 år

Kære Søs, hvor utroligt det end lyder, så ved jeg at det er sandt.

I mange år har du været kasserer for Neuengammeforeningen og har haft kontakt til alle vore medlemmer, hvilket vi skylder dig megen tak for.

Dit arbejde i Frihedsfonden har været en livsopgave for dig - et arbejde du ikke for alt i verden ville undvære, og alle vi gamle K.Z. fanger samt enkerne har utroligt meget at sige tak for - du var med til at redde vor økonomiske hverdag.

Jeg er sikker på, at når du holder en fødselsdagsreception på Frihedsfonden d. 5. februar kl. 13.00 til 16.00 så vil der blive fuldt hus.

Da du 3 dage senere kan markere din 10 årlige ansættelse i Frihedsfonden, vil vi kunne gratulere dig på din fødselsdag og samtidig takke for dit arbejde for alle os, der på een eller anden måde var berørt af krigen.

*på bestyrelsens vegne,
Helge Hansen*

Forkortet af red.

MINDEORD

En stovt Sønderjyde

Fredag den 5. januar i år mistede Landsforeningen Gestapofangerne et af sine mest markante medlemmer.

Christen Karstensen, Øsby, sov stille ind.

Christen Karstensen var en af de få, der havde været med i organisationsarbejdet fra begyndelsen, og præget det med sin store retfærdighedssans, energi og hæderlighed.

For en sønderjyde med fædrelandskærlighed og dyb demokratisk holdning var det naturligt at melde sig som Finlandsfrivillig, og straks efter hjemkomsten begyndte han at organisere modstandsarbejde.

Det var et stort og belastende arbejde, der blev lavet, derfor var Gestapo også på jagt, og desværre lykkedes jagten i Kolding i 1944. Det blev til et frygteligt ophold på Koldinghus og derefter Frøslev-lejren indtil befrielsen.

Christen Karstensen har været en samlende person i Landsforeningen, var landsformand i mere end 5 år i 80'erne, og dybt engageret og aktiv til sin død.

Også andre organisationer har nydt godt af den store energi bl.a. Frøslev-lejrens Venner, Gartnernes organisationer og Det Konservativ Folkeparti.

Mange har oplevet den store gæstfrihed på »Fattiggården i Øsby« hos Grethe og Christen, og har kunne få støtte i svære stunder, og drage nytte af den store viden og erfaring.

Det er med stor sorg vi må erkende det store tab.

Mange medfølede tanker går til Grethe og den store familie.

Frode Greve Rasmussen

Johs. Fosmark

Umiddelbart før dette nummer af »Modstandskampen 1940-45« gik i trykken, er det blevet meddelt, at redaktøren af bladet »Pigtråd-Gestapofangen«, Johs. Fosmark, er afgået ved døden.

Æret være hans minde.

Nekrolog følger i næste nummer.

Det er blevet sværere at forudsige fremtiden, fordi vi har svært ved at forstå samtiden.

Edgar Morin

På krigs- sejlads i Middelhavet

Allerførst vil jeg byde det nye blad »Modstandskampen 1940-45« meget velkommen, et fint og godt blad og hvor allesammen er med, også krigssejlerne, derfor en lille historie fra dengang. Jeg var lige kommet i land fra en britisk korvet i Skotland, vi var 52 mænd og en kvinde, der var reddet fra ØKs M/S Amerika, der i snestorm 21. april 1943 kl. 9.00 om aftenen fik 2 torpedoer, vi mistede 5 kvinder og 86 mænd. Vi kom til Newcastle On Tyne. De danske søfolks hjemby i 5 år under krigen. Jeg var ung matros - 20 år - og stod til rors, da vi blev torpederet i Nordatlanten, og blev reddet på en tømmerflåde.

Jeg mødte i Newcastle flere skibskammerater fra flere andre skibe jeg havde været med, og vi havde nogle gode dage sammen på vores stampubber og på vores sømandsklub, samt med vores engelske veninder. Vi var syv unge matros i alderen 19-21 år, der ønskede at sejle sammen, og det ønske fik vi opfyldt på S/S Dagø, der lå ude i Tyne dock og skulle bruge 7 matros. Den hyre tog vi, og det første vi gjorde, da vi kom ombord, var at se ned i lasten; den var fyldt med grønne ammunitions-kasser, så vi blev klar over vi skulle hen et sted, hvor der skulle ske noget. Vi sejlede nogle dage efter til Vestkysten af Skotland.

Lock Ewe var et stort samlingssted for konvojer, og få dage efter sejlede vi i en meget stor konvoj godt beskyttet af mange krigsskibe, vi kom godt ind i Middelhavet og det blev til invasion på Sicilien maj 1943. Efter vi havde udlosset al ammunitionen fik vi ordre til at gå til Algier i Nordafrika, vi lastede bomber til Sousse i Tunis, vi sejlede langs Nordafrikas kyst om natten, lå stille om dagen ind under land.

SS Dagø, som Wiinholt Petersen sejlede med på Middelhavet.

For at gøre en lang historie kort så blev S/S Dagø i Middelhavet hele resten af 1943, hvor den bragte krigsmateriel fra 8. arme til Italien fra Nordafrika, og i slutningen af november lastede vi i Brindis i Syditalien 4.000 tons højexplosive granater i små træhylstre, fuld last.

Vi skulle op nordpå til en stor by Bari. Fronten var lige nord for byen, da vi sejlede blev vi ledsaget af en lille kanonbåd. Vi kom godt til Bari, jeg havde en fridag, sammen med en anden matros Johan sømand, han var ikke så høj, hans

kælenavn var stump. Vi gik i land og kiggede på byen, vi spiste et godt sted og da vi kom ud derfra kl. 13.00 så vi op i den fine klare blå himmel en flyvemaskine meget højt oppe, vi var klar over at tyskerne fotograferede havnen, som var fyldt med store skibe, der ventede på kajplads. Dagø lå for anker midt i det hele, det danske skib Lars Kruse lå mellem alle de store skibe. Da Stump og jeg kom ned til havnen ved syvtiden blev der smidt flere lysbomber så havnen var oplyst som var det dag, så kom det store

brag, og Stump og jeg løb alt hvad vi kunne så langt fra havnen som muligt. Vi havnede langt oppe bag byen, store brag lød hele tiden. Vi sov så godt vi kunne i en lukket port, vi tænkte hele tiden på vores kammerater på Dagø og Lars Kruse.

Da vi om morgenen kom ned til havnen, mødte der os et frygtelig syn, hele skibsdele, master, dele af skorstene, alt fra skibene lå overalt, 17 skibe og 1000 søfolk var tabt. Dagø var eneste skib der kunne sejle derfra. Lars Kruse var der kun få overlevende fra. Det skete 2. december 1943. Dagø fik ordre til at sejle til Malta for reparation på værftet i Valetta. Den farlige last blev senere losset i Barletta nord for Bari og en måned senere lå Dagø i engelsk havn, og flere af besætningen tog nogle uger i Newcastle før næste skib.

Ib Wiinholt Petersen, Helsingør

ØKs M/S Amerika der blev torpederet i nordatlanten den 21. april 1943 med et tab på 5 kvinder og 86 mand.

Hvis du ikke engang imellem laver noget skidt, laver du for lidt.

Ukendt

Klip fra aviser og blade

BT fredag den 29/12

Nazi-terror mod udlændinge

Af Preben Nørgaard

◆ Politiet i Hillerød er igen på jagt efter unge nazi-rødder i Helsingør.

I juledagene er to forretninger i bymidten blevet udsat for usmagelig terror, som resulterede i knuste ruder og opklæbning af nazi-mærkater. Begge forretninger tilhører udlændinge.

Den nye nazi-terrorbølge er kommet, netop som det blev kendt, at seks unge fra Helsingør skal for retten sidst i februar tiltalt for omfattende hærværk mod forretninger tilhørende udlændinge og opklæbning af nazi-propaganda gennem det seneste år.

De seks unge - fem mænd og en kvinde - i alderen fra 19 til 22 år er desuden tiltalt for tyverier, indbrud og hærværk mod gravsten på Helsingør Kirkegård.

Den nye terrorbølge gik til juleaften ud over restaurant

»La Bella Donna« i Helsingørs gågade, hvor store butiksruder blev smadret.

Anden juledag blev ruden til slikbutikken »Det Søde Hjørne« knust. Den smadrede rude blev »pyntet« med en halv snes mærkater med hagekors og budskaberne »Danmark for danskere« og »Ja til racisme«. Mærkaterne er desuden forsynet med telefonnummer til nazisternes hovedkvarter i Greve syd for København.

Nazi-typer løb væk

Efter de to sidste rudeknusninger hos udenlandske forretningsdrivende har vidner set fem-seks unge nazi-typer løbe væk fra gågaden.

Ved hærværket mod »La Bella Donna«, som ejes af en kurder, blev der klæbet en plak op med navnet på Den Danske Forening og teksten »Der er 30.000 hjemløse danskere. Hvornår bygges der asylbyer til dem?»

Plakaten fra Den Danske Forening fik kriminalpolitiet i Hillerød til at opsøge en ung mand fra Helsingør. Han er nu sigtet for medvirken til hærværk, men er ikke en af de seks, der skal for retten til februar, oplyser konstitueret kriminalinspektør Jens Holm Madsen.

Politiet ved, at den sigtede havde besøg af andre unge i sin lejlighed på hærværksaftenen. Dem jagter politiet nu. I lejligheden er der fundet en hjemmelavet sejlgnarbomb, og ruden til restaurationen er sandsynligvis smadret, efter at en tilsvarende bombe blev sprængt.

*Men hans »yngel«
er her endnu.*

Fyens stiftstidende 23/10

Berømt 'køgebog' stjålet

KØBENHAVN: Natten til i går blev modstandsbevægelsens 'køgebog' med opskrifter til, hvordan man fremstiller bomber, stjålet fra Det Kongelige Bibliotek i København.

'Køgebogen', som var en del af udstillingen om 'Illegale Tryk 1940-45' i anledning af 50 års for Danmark's befrielse, var modstandsgruppen BOPA's vejledning i, hvordan man fremstillede sprængstoffer og brandbomber. Bogen blev udarbejdet af skibsværftsarbejder og sabotør Eigil Larsen under den tyske besættelse. Der blev kun fremstillet fem eksemplarer bogen, og det stjalne eksemplar var det eneste, der stadig var fuldstændigt.

- 'Køgebogen' er et nationalt klenodie fra modstandskampen og har altid været omgærdet af stor nysgerrighed. Bogen er mikrofilmet, så tyveriet vil ikke forhindre fremtidig forskning. Men det er skændigt, at vi fratages et af de fornemste symboler på modstandsbevægelsens indsats, siger Det Kongelige Biblioteks direktør, Erland Kolding Nielsen.

Selv om bibliotekets sikringssystem virkede, som det skulle, lykkedes det tyven på ganske få minutter at fjerne bogen fra en tyverisikret montre. På trods af, at alarmer straks tilkaldte vagter og politi, lykkedes det tyven at slippe væk.

Bogen har hidtil været opbevaret i Det Kongelige Bibliotek og har ikke været udstillet før. (RB)

Hvem mon?

Fyens stiftstidende 28/11

Danske modstandsfolk forrådt

STOCKHOLM: De finske myndigheder har efter 50 år frigivet det finske sikkerhedspoliti Valpos hemmelige arkiver fra Anden Verdenskrig. I de omkring 10.000 nu offentlige tilgængelige sagsakter afsløres det blandt andet, hvordan sikkerhedspolitiet Säpo i det neutrale Sverige overfor myndighederne i det Hitler-venlige Finland afslørede dækadresser og navne på medlemmer af Danmarks underjordiske kommunistparti - en vital del af den danske modstandsbevægelse.

Den svenske avis Dagens Nyheter berettede i går, hvordan en daværende Säpo-kommissær, Thorsten Söderström, senere stjerneagent for Sveriges militære efterretningstjeneste, overdrog sine kolleger i finske Valpo listen over de danske modstandsfolk.

- Vi havde en 'kalv', som rejste til København efter at have fået et falsk pas i Malmö af kommunisterne der. Han kom i besiddelse af følgende følgende dækadresser for det danske kommunistparti, hedder det i dokumentet, Dagens Nyheter citerer.

Derefter opremser dokumentet alle dækadresserne og navnene på ledelsen af det danske kommunistparti, skriver avisen.

Overdragelsen af navnelisten fandt sted på et tidspunkt, hvor Finland reelt var allieret med Hitler-Tyskland, som følge af de to landes såkaldte 'fortsættelseskrig' mod Sovjetunionen.

Dagens Nyheter har fået kendskab til dokumentet efter at have bedt om aktindsigt i de tidligere hemmelige arkiver på Rigsarkivet i Helsingfors. (RB)

*Danske myndigheder var ikke alene om
forræderiet!*

Klip fra aviser og blade

BT oktober 1995

Dalende respekt for Højesteret

Inger Martinsen
4. maj-Kollegiet,
Fuglesangsallé 24, Århus

Min respekt for Danmarks Højesteret er dalet til et niveau på linie med lande, vi helst ikke vil sammenlignes med.

Årsagen er den betingelsesløse udlevering af den amerikanske nazist Gary Lauck til domfældelse i Tyskland, hvor han kan få op til fem års fængsel for sin politiske virksomhed, mens han i Danmark højst ville få en måneds iængsel.

Han sad fængslet i Danmark i ca. seks måneder inden udleveringen til Tyskland, som havde begæret udleveringen.

Politisk pression er den eneste forklaring på denne udleveringskendelse.

»Historieløs« kan ytre sig, måske ikke altid lige genialt.

Dette var svaret. Godt brølt!

BT 18. oktober

En hæder at bo på 4. maj-kollegiet

Minna Dahl,
Sdr. Fasanvej 47,
Frederiksberg

Studerende Inger Martinsen fortæller i et indlæg til R/S, at hendes respekt for Højesteret er dalende efter udvisningen af den amerikanske nazist Gary Lauck.

Nu fremgår det jo højt og tydeligt, at Inger Martinsen

bor på 4. maj. kollegiet i Århus.

Hendes viden om dette kollegium må ligge på et meget lille sted. De er nemlig opført som en hæder til de mennesker, der bekæmpede nazismen i 1940-45.

Mennesker, som satte livet på spil, for at unge mennesker som I. M. kunne leve i et frit land. Hvis hun bebor

et værelse, der bærer navnet efter en afdød frihedskæmper, håber jeg for det første, at hun skammer sig, når hun læser dette, samt at hun bliver sagt op fra værelset, så en mere værdig person kan overtage det.

BT oktober 1995

Nazi-Thies smides ud af Schweiz

◆ Nazisten Thies Christophersen regnede med, at han skulle nyde sit otium i Schweiz, hvor han har bosat sig.

Men nu har han fået ordre på at forlade Schweiz, skrev schweiziske aviser i går.

Den 77-årige nazist skal

være ude af landet inden årsskiftet.

Hvor den gamle nazist vil flytte hen, er et godt spørgsmål.

For i Danmark er han heller ikke ønsket.

Da han flyttede fra Kollund, var det nærmest over hals og

hoved, efter at de lokale borgere og andre anti-nazister demonstrerede uden for hans hus.

Thies Christophersen var tysk SS-officer under 2. verdenskrig, og han var udstationeret som vagt i Auschwitz-koncentrationslejren i Polen.

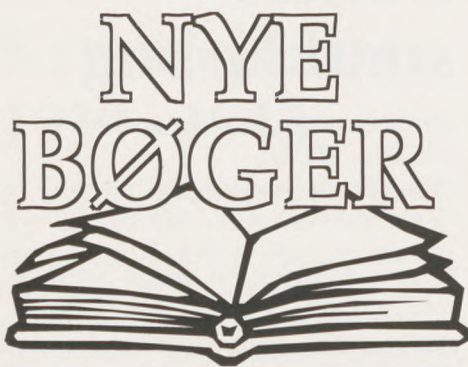
Han har senere skrevet og udgivet bogen »Løgnen i Auschwitz«, hvori han benægter, at millioner af jøder blev henrettet.

Thies Christophersen har boet i Schweiz, siden han forlod Danmark.

- mp

Ja, vi slap af med ham.

Brandenburg

Blandt de mange udgivelser i anledning af 50 året for sejren over nazismen har Landet Brandenburgs Kulturminister udgivet en meget nøgtern, men netop derfor gribende bog, hvori han minder om, at man i vesten har været tilbøjelig til at fortrænge, hvad der skete.

Men netop fordi det drejer sig om menneskeskæbner ridser han op Tungthus Brandenburgs historiske baggrund:

Det blev oprettet i 1927 i Prøjsen som alm. fængsel.

Efter 1933 blev det fyldt op med politiske fanger, kommunister, fagforeningsfolk, antifacister og f.eks. Bibelforskere. Senere kom bl.a. danske fanger til Brandenburg sammen med fanger fra andre besatte lande. Forholdene var brutal terror, som i koncentrationslejrene.

Tugthuset var bygget til 1800 personer, men mod krigens slutning var her 4500. Man havde her henrettet over 1900 fanger, heraf mange i forbindelse med 20. juli 1944.

Bogen indeholder navnene på ca. 1900 fanger, hvis henrettelse er dokumenteret, man ved, at der derudover forsvandt mange.

I anledning af 50 året havde man inviteret gamle fanger for at få øjenvidneberetninger af, hvad der foregik.

Brandenbrugs kulturminister fortjener tak for denne skildring.

Villy Mørk Jensen

Læs og giv videre

Illegale flyveblade fra Besættelsen 1940-1945 af Steen Bille Larsen og Mogens Weitemeyer. 201 sider, illustreret. Indbundet. Pris: kr. 250,00. Museum Tusulanums Forlag

Efter krav fra besættelsesmagten blev der allerede den 9. april 1940 indført censur af pressen, ligesom ytringsfriheden blev indskrænket. Denne bog viser i skrift og billeder, hvordan en del af befolkningen forsøgte at modgå dette.

Bogens omslag, der er ualmindelig symptomatisk for den tid både farvemæssigt og billedmæssigt, gir een lyst til et nærmere bekendtskab med indholdet. Også dette - indholdet - svarer til forventningerne.

Genopfriskning af »de 10 bud« udsendt af Arne Sejr, som manede appel til alle danskere om ikke at gå tyskernes ærinde, eller på nogen måde hjælpe dem i deres krigsførelse.

Udenrigsminister Scavenius' forhandlinger i Berlin, allerede i juli og august måned 1940 om en told- og møntunion, der alt andet lige havde kunnet betyde, at Danmark var blevet, ikke bare en lydstat - men en del af Tyskland.

Også kulturpolitisk tilpasning til Nazi-tyskland omtales, da 3 danske forfattere Nexø, Kirk og Soya, uden formaliteter, stryges af finansloven.

Mogens Fogs første åbne brev i december 1942 her (fotokopieret el. lign.) vises i sin helhed, som det dengang blev udsendt. Ingen efterrationalisering.

Det denne bog først og fremmest skal fremhæves for er den dokumentation der går igen, ved at vise de originale manuskripter, ligesom den forklarende tekst er kort og koncis.

En svaghed er der dog, det er der iøvrigt ofte i bøgerne fra besættelsestiden. Strejkerne der førte til regeringens afgang den 29. august

1943, og som foregik uden for København, får kun 3 sider, hvorimod Folkestrejken i København får tildelt 18 sider. Det skal medgives, at det er vanskeligt at redigere en så stor stofmængde, som de illegale blade under besættelsen udgør, men der burde have været meget mere om begivenhederne op til den 29. august 43.

Alligevel, denne bog bør være på alle biblioteker og også læses grundigt af den nye generation.

LÆS! HUSK!

Kaj Christensen

Kærneord fra en gammel kz-fange

Vincent Lind: Hjemkomst 76 sider. 118 kr. Poul Kristensens forlag

Vincent Lind, Odense, er nylig fyldt 70 og dermed trådt tilbage som biskop over Fyns stift. Denne bog er ikke på meget mere end 70 sider. Men kærneord, man husker og tager til sig. Jeg har hørt ham nogle gange. Prædike eller tale, f.eks. ved 50-års-dagen for henrettelsen af de 8 fra Hvidstens-gruppen i Gassum kirke nord for Randers 19.6.94. Og nu i disse dage taler han ved julemødet i Vejle Højskoleforening om »Det danske folks kirke«.

Vincent Lind fra Christiansfeld var en af de yngste danske, som Gestapo sendte ned til de tyske kz-lejre, bl.a. Neuengamme. Han lærte så meget, af godt og ondt, af venskab og kammeratskab, når ellers alt andet syntes ude. Og om nazismens utroligt barske ansigt. Mærkeligt, og sørgelig: Han står på Københavns hovedbanegård 16. maj 45 - på vej hjem fra en »skånelejr« i Sverige. Ved det nedrullede vindue i hans kupe hører han og en kammerat to andre fanger fra en anden kupe. Man ser en skare udsultede jødiske fanger blive hjulpet væk fra

et tog. Da siger den ene i det andet vindue til sin kammerat: Åh al det jøderos - Så lidt havde denne unge mand lært af selv at være en tid i en af Hitlers lejre. Sagt på en anden måde: så dybt kan racismen og antisemitisme desværre sidde i nogle mennesker. Derfor ser vi alt det onde ske forholdsvis tæt på os: i Ex-jugoslavien. Og desværre mange andre steder.

Lind gør kort og klart op: Den rå magt, som hos Hitler og Stalin kan ikke overvindes med tolerance - eller al det med at vende den anden kind til, når du får en knaldende lussing. Nogle må altid tage kampen op, må stå imod, og måske ofre livet derved. Den slags handler mange af hans prædikener om. Døden kan komme som fornedrelse, angst og had. Men der er også en ufattelig nåde, hvad enten man nu er hedning, jøde eller kristen. Bob Ramsing sagde engang, selv gammel HD-modstandsmand: Deres historie er uden slutning, så længe vi lever.

Vincent Lind var, som så mange andre danske og norske kz-fanger, reddet ud af Tyskland sidst på besættelsen. Han fyldte 20 år 4.5.45 på et sanatorium i Katrineholm 100 km fra Stockholm.

Et sted skriver han: Besættelsestiden havde den begrebsklarhed at vi ikke troede de indtrængende. Den, der bruser over hegnet uden forlov for at røve, plyndre og dræbe, tror vi ikke. Trods al pral, store løfter og sejre. De marcherede og skrælede i vore gader: Wir fahren gegen England. 5 år tog det, før de var ude. Kort. Langt. Dyrt nok. I et evangelium hedder det: »I er jordens salt. I er verdens lys. Saltet syner ikke af noget, men det har en indre kraft, er uundværligt. Og lyset, ja vi trænger altid til noget at holde os til, gå efter«.

Jeg kunne blive ved at citere. Kærneord. Selvoplevede ting om det evigt fundamentale: Livet og døden. Tak for bogen.

Johs. Rasmussen

Dengang på Islands Brygge

Af Kamma Anderson
Udg. af Arbejdermuseet/
ABA pris 110 kr. - 93 sider.

Det er altid med nogen skepsis jeg går igang med beretninger fra krigens tid, efter min mening er der megen efterrationalisering, og især har der været manglende beskrivelser af hvordan hverdagen forløb for flertallet af danske arbejderfamilier, her er en af undtagelserne.

Det er muligt at man skal være kvinde og vokset op i København for at opleve bogen (familien) 100%. Under læsningen følte jeg næsten at jeg boede sammen med dem.

Utroligt at en lille pige som Kamma kunne opsummere tingene og senere beskrive dem så klart som de bliver i denne bog. Der er så mange fine beskrivelser om de mennesker, der omgiver hende i disse krigsår. Stærkest står forholdet til veninden Klara, der er jøde og bliver sendt til Theresienstadt med hele sin familie.

Kamma render Røde Kors på dørene så ofte så selv personalet får respekt for hende, hun er kun 13 år, men får samlet både tøj og toiletsager ind til videresendelse. Meget når frem, men ikke alt.

Klara overlever og kommer til Sverrig med de hvide busser, og i sit første brev til Kamma skriver hun »Jeg har fået klippet mine fletninger af, er meget spændt på om du synes det klær mig?« Det er overlevelse på ægte pigemaner.

Bogen er desuden spækket med beskrivelser af alle de typer der dengang boede i arbejderkvarteret i Kbh. Illegalt arbejdende, tyskerpiger, Frikorpsmænd o.s.v. jo - de er her allesammen, også angsten ved bombningerne som der jo var nogle stykker af i det beskrevne kvarter.

Bogen kan varmt anbefales og måske især til dem, der bor vest for Storebælt, de har det af og til lidt svært med det »københavnske«.

Minna Dahl

Datters smukke bog

Birthe Nordentoft Feilberg: »Kære far«
195 sider. 200 kr.
Odense Universitetsforlag

Den nu 60-årige fru Birthe Nordentoft Feilberg, Hillerød, har her skrevet en smuk bog om sin far, Varde-lægen Knud Nordentoft, som bare blev 48 år. Født 1896 og død i den frygtelige kz-lejr Husum-Schwesing i Ditmarsken. Han og ni andre blev anholdt 9.2.44. Kom til Esbjerg, Vestre Fængsel, Frøslevlejren og 15.9.44 med en stor transport til Neuengamme kz-lejr ved Hamburg. Mellem de andre ni kan nævnes politimester J. Simony (døde i Tyskland) og politifuldmægtig Henning Schlanbusch, som var en af de få, skæbnen holdt hånden over. Han kom til sidst hjem til Danmark, bl.a. fra Neuengamme og Porta Westphalica, og han virkede mange år som en kendt og afholdt politifuldmægtig i Vejle.

Nordentoft var en elsket læge i Varde, hvad der er talrige vidnesbyrd om. Han endte altså sine dage i nævnte Husum-Schwesing-lejr, på linie med en anden frygtelig lejr i Ladelund, hvor der på et par måneder døde flere hundrede især hollandske kz-fanger. Det er et meget grundigt arbejde, datteren her har præsteret om sin far og siden af den barske tid.

For hende som 13-årig et chock allerede den morgen, faderen blev anholdt af Gestapo, endnu inden han var stået op, og i hele familiens påsyn.

Som hun siger et sted i bogen »Alt for længe har jeg gået udenom de ting, der ramte os dengang«. Nu skulle det være med dette datterlige æresminde, hvortil mange gode kræfter har bidraget. F.eks. læge Paul Thygesen, selv gammel kz-fange og med flere bøger om den tid, både menneskeligt og videnskabeligt.

Johs. Rasmussen

Filmanmeldelse:

Krigssejlerne 1939 - 1945

For danske krigssejlere var lørdag den 28. oktober en mærkedag. Maj Wechselmann's film »Rapport fra de druknede og de glemte« blev vist ved en særforstilling i Dagmar teatret i København. Sømændenes Forbund havde sendt invitationer ud, som hovedsponsor for filmen, der har været undervejs siden 1985. Maj W. har været vidt omkring for at dække sit emne, nordiske søfolks deltagelse i krigen til søs 1939-1945, bl.a. er Sverige og Islands lidet omtalte medvirken belyst. De glemte fanger i Shanghai ligeså.

For alle de 50.000 nordiske søfolks vedkommende var vilkårene i allieret tjeneste de samme, faren, angsten, uvisheden, strabadserne, de 5-6 lange år uden kontakt med familien der hjemme, hele tiden med livet som indsats. Hver 8. mistede livet.

Maj W. har været meget stof igennem, det må have været svært at vælge og vrage til 1 times spilletid. Hun har gjort en flot indsats, og resultatet er imponerende. Der er fin vægtning mellem historisk arkivmateriale og personlige beretninger, hver på sin måde meget gribende.

Vi har manglet et samlet overblik over krigssejlernes forhold og store indsats i en films let tilgængelige form, og det er lykkedes Maj W. at få godt hold på stoffet i en overskuelig helhed. Efter vort skøn vil det være en oplagt film til undervisningsbrug. Desværre har DR og TV2 indtil videre afvist at vise filmen, den ville ellers uden tvivl skabe forståelse i vide kredse for krigssejlernes barske vilkår, hårde skæbne og betydningsfulde bidrag til krigens udfald.

Der var stille i biografen efter forevisningen. Vi fik hver en video med filmen. Vi takker Maj Wechselmann og Sømændenes Forbund.

*Allierede Krigssejers
Veteranforening, Korsør*

Red.: Filmen kan ikke vises i TV i DR på grund af sponsorlovgivningen.

Den gamle sømand

Han går der ved kajen, man siger han er sær,
er altid alene, er svær at komme nær,
det er en gammel sømand
han er garvet af sol og af vind
han er mærket af søkrigens rædsel
og har dybe sår i sjæl og sind.

På bænken ved havnen, han ofte slår sig ned
han sidder og tænker; han glemmer tid og sted
han mindes kammerater
som blev ofre for stormagters kiv
dem som aldrig vil vende tilbage
de betalte dyrt - med deres liv.

Han husker det stadig, som om det var i dag,
torpedoens pletskud, det frygtlige brag
han hører skrig og jamren
selv så hjælpeløst er han klemt fast
i et virvar af splintrede luger
og et stykke af en knækket mast.

Men livet skal leves, som ingenting var hændt,
så prøv og forstå ham, når nerverne er spændt,
det hænder at han smiler,
han er garvet af sol og af vind,
der er ting som han aldrig kan glemme,
han har dybe sår i sjæl og i sind.

Tekst og musik Kaj Hansen

BERNADOTTEGARDEN 1 ROSKILDE
H H KOCHS VEJ 4
HIMMELEU
4000 ROSKILDE

ADRESSELISTE

BUCHENWALD-KLUBBEN

Fmd.: Hans Andersen, Slossevej 19, 4894 Øster Ulslev 53 86 55 59.
Kass.: Ernst Steen, Vendersgade 6, 1363 København K 33 12 85 95.
Sommer: Møststien 6, Vester Lyng, 4500 Nykøbing S. 53 41 01 20.
Odense: Jørgen Hedegaard Larsen, Højvænget 2, 5230 Odense M. tlf. 66 11 33 85.
Århus: Fmd.: Knud Andreasen, Stenbjerg Kirkevej 6, 7752 Snedsted. 97 93 83 11.
Kass./sekr.: Niels Vognsen, Stokrosevej 21, 8330 Beder, tlf. 86 93 61 38.
Aalborg: Fmd.: Chresten Stendahl, Rinddalen 33, 9550 Mariager, tlf. 98 54 14 26.
Kass.: Henry Jensen, Østerled 44, 9370 Hals, tlf. 98 25 18 56.

DACHAU-KLUBBEN

Fmd.: John Nielsen, Margrethevej 28, Ejby, 4070 Kirke Hyllinge. 42 40 50 87.
Kass.: Ernst Nielsen, Strandagervej 9, Munckerup, 3250 Gilleleje. Giro 6 45 87 18. tlf. 49 71 86 59.

ALLIEREDE KRIGSSEJLERES VETERANFORENING

Fmd.: Verner Nielsen, Fjordvænget 9, 4220 Korsør. tlf. 53 57 08 44.

KRIGSSEJLERGRUPPEN 1939-1945

Bent Ørbjerg og Bjørn Vitnes, Torvegade 64, 3. & 4. sal tv. 1400 København K. Tlf. 32 95 22 06 / 32 95 55 04.

LANDSFORENINGEN ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Fmd.: Bernth Johannesson, Johs. V. Jensens allé 48, 4.tv., 1806 Frederiksberg C. 31 16 32 84.
Kass.: Knud Poulsen, Julsøvej 380, 8240 Risikov, tlf. 86 17 20 48.
Giro 5 43 27 23.
Omegnsafdelingen:
Fmd.: Kurt Jakobsen, Dyrehavegårdsvej 15, 2800 Lyngby, tlf. 45 88 17 21.
Kontoret: Kongevejen 252, 3.sal, 2830 Virum. 45 85 58 98. Giro 8 81 17 88. Kontortid for sociale sager: Tirsdag 10-12. Sommerferie: 3/6-31/8.
Esbjerg afd.: Fmd.: Marius Jensen, Jagtvænget 22, Hjerting, 6710 Esbjerg V. Tlf. 75 11 64 18.
Kontor: Gammel Fritidscenter, Grønnevangsvej (ved Østerbycentret), 6700 Esbjerg. Åbent hver onsdag kl. 14-17.
Sydøstjysk afd.: Fmd.: Jens Jac. Jensen, Frederik den III vej 3, st, 7000 Fredericia. Tlf. 75 92 54 57.
Kontor: Vendersgade 28, tlf. 75 93 29 73, åbent tirsdag 14-16.
Kolding: Kontor: Staldgården. Åbent torsdag kl. 14-16. 75 53 18 84.

Odense afd.:

Fmd.: Alice Kofoed, Ølstedgårdsvænget 6, 5230 Odense M., 66 15 89 99.
Kass.: Alfred Andersen, Bregnevej 7, 5220 Odense SØ, tlf. 66 11 58 69.
Sydfyns afd.: Fmd. og konsulent: Hjarne Ditlevsen, Løkketoften 15, 5700 Svendborg. Kontor: tlf. 62 20 15 52 (bedst kl. 08.00-11.00).
Sjællands afd.: Fmd.: Mogens Henrik Nielsen, Nystedvej 14, Veddelev, 4000 Roskilde. 46 75 77 13.
Kass. Villy Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingør. 48 79 45 91.
Aalborg afd.: Fmd: Børge Dahl, Herskindsgade 9, 9000 Aalborg, 98 12 84 92.
Kontor v/ Børge Jensen, Sofiendalsvej 80, 9200 Aalborg SV, tlf. 98 18 58 18. Åbent torsdage 12-17. Åbent for kammeratligt samvær torsdag 14-17.
Århus afd.: Fmd. Wilfred Thomsen, V. Stuckenbergsvej 25 st, 8210 Aarhus V, tlf. 86 10 41 25.
Kass. Carlo Hansen, Randersvej 518, 8380 Trige, Tlf. 86 23 17 35.
Centrets adresse: Skovvangsvej 220, 8200 Århus N. 86 16 91 18 i åbningstiden: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

LANDSFORENINGEN GESTAPOFANGERNE

Fmd.: J.E. Finderup, Bernadotteparken 57, 4000 Roskilde, tlf. 46 35 39 11.
Kass.: Else Bentzen, Nørre Boulevard 62, 8900 Randers, tlf. 86 42 69 61, Giro 207 13 04.
Randers afd.: Fmd.: Frode Greve Rasmussen, Lyngdalvej 18, 8500 Grenå. 86 30 90 76.
Kass.: Ejnar Hulten, Møllevej 69, Hornbæk, 8900 Randers. 86 41 81 81.
Sjællands afd.: Fmd.: Axel Lauritzen, Lundtofteparken 42, 2 tv. 2800 Lyngby. 42 88 12 42. Sommer: 44 65 05 11.
Kst. Kass.: Jytte Gajhede, Vejlands Allé 95, 2300 København S, 31 58 16 55.
Giro 170 30 72.
Århus afd.: Fmd. Edith Johansen, Sandkåsevej 2, 8210 Aarhus V, tlf. 86 15 73 15.
Kass.: Henning de Place, Jordbrovej 23, 8200 Århus N, 86 10 17 41, giro 1 27 64 92.

FORENINGEN AF GESTAPOFANGER FRA BESÆTTELSEN

Fmd.: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Lille Værlose. 42 48 56 74.
Kass.: Salle Fischermann, Toftekærsvvej 28 C, 2820 Gentofte. 31 65 89 90.

HANNOVER-STÖCKEN

Fmd.: Peter Møller Madsen, Sjøløer Boulevard 12, 2.tv., 2450 Kbh. SV. 31 16 60 98.
Kass.: Carl Adolf Sørensen, Egernevej 24, 8270 Højbjerg. 86 27 23 47.

HORSERØD

Fmd.: Villy Karlsson, Toftekærsvvej 116, 2860 Søborg. 39 69 86 62.
Kass.: Gertrud Stjernholm Nielsen, Ved Bellahøj 23 B, 7. sal. 2700 Brønshøj.

NEUENGAMME-FORENINGEN

Fmd.: Helge Hansen, Hovedgaden 38, 4350 Ugerløse, tlf. 53 48 80 09.
Kass.: Søster Lærche, Immerkær 25, 2.tv., 2650 Hvidovre. 36 75 58 03.

RAVENSBRÜCK-GRUPPEN

Astrid Blumensaadt, Carlsgade 5, 5000 Odense C. 66 12 79 08.

SACHSENHAUSEN-FORENINGEN

Fmd.: Peder Søegård, Amerikavej, 7.4. th., 1756 København V. Fax og tlf. 31 23 02 14, 55 44 10 32.
Kass.: Emmy Eskildsen, Nansensgade 22, 5000 Odense C. 66 11 92 52.
Odense: Evald Lægteskov, Granparken 128, 5240 Odense NØ. 66 10 24 15.

STUTTHOF-FORENINGEN

Fmd.: Helge Kierulff, Kidhøj 10, 2880 Bagsvaerd. 44 98 11 77.
Kass.: Hertha Berthelsen, Landlystvej 72, 2650 Hvidovre. 36 75 97 13.

THERESIENSTADT-FORENINGEN

Fmd.: Birgit Krasnik Fischermann, Gl. Vartovvej 29'2 tv., 2900 Hellerup, tlf. 39 62 83 55.
Kass.: Heinz E. Hess, Elverhøjen 1,C, 2730 Herlev. 44 94 44 41.

FRIHEDSFONDENS POSTADRESSE ER:

Æbeløgade 1 st, th., 2100 København Ø. Telefon 39 27 35 00. Åbent tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-15.

FERIEMULIGHEDER:

Anholt: Ejers af De Erhvervshæmmede. 12 senge. Adresse: 4. Maj-huset, 8582 Anholt by. Henv. til S.E.F. Skovvangsvej 220, 8200 Århus N. Telefon 86 16 91 18, i kontortiden eller Knud Poulsen, Julsøvej 380. 8240 Risikov, Tlf. 86 17 20 48. Ansøgning om ophold i højsæsonen skriftligt senest den 1. februar.
Kegnæs: Ejers af Kammeraternes Hjælpefond. Se bladets side 2.
»Nors Hovedgård«: Selvejende institution. 12 senge. Adresse: Hindingvej 38, Nors, 7700 Thisted. Henv.: Alex Bindeballe, 97 98 11 95.
Smidstruphytten: Ejers af Foreningen af Gestapofanger fra Besættelsen. 4 senge. Henv. til: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Lille Værlose. 42 48 56 74.